

A Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság

í t é l e t e

Az ügy száma: 6.P.XXIII.21.362/2020/34-I.

A felperes:

A felperesi képviselő: 1000. sz. Ügyvédi Iroda
(1034 Budapest, Zápor utca 23. fszt. 2.)

I. rendű alperes: Intrum Zrt.
(1139 Budapest Fistyúk utca 4-8.)

Az I. rendű alperes képviselője: Dr. Ügyvédi Iroda

II. rendű alperes: ERSTE Bank Hungary Zrt.
(1138 Budapest, Népfürdő utca 24-26.)

A II., III rendű alperesek képviselője:

III. rendű alperes:

A per tárgya: végrehajtás megszüntetése és szerződés érvényessé nyilvánítása

Rendelkező rész

A bíróság megállapítja, hogy a II. rendű alperes és a III. rendű alperes között dr. közjegyző által /2006. számon közjegyzői okiratba foglalt /számú, 2006. március 21. napján létrejött deviza alapú kölcsönszerződés érvénytelen és érvényessé nyilvánítja akként, hogy a kölcsönszerződésben foglalt svájci frank árfolyamához kötött, az árfolyamváltozásból eredő fizetési kötelezettségeket a III. rendű alperes 180 CHF/Ft árfolyamig köteles viselni.

A bíróság megállapítja, hogy ezen fenti közjegyzői okiratba foglalt zálogszerződés 3. pontjába foglalt (a felperes a zálogtárgyat) „nem adhatja továbbá bérbe vagy más egyéb módon használatba” kikötés érvénytelen.

A III. rendű alperes I. rendű alperes felé fennálló ezen, érvényessé nyilvánított

kölcsönszerződésből eredő tartozása 2021. február 28-án 6.609.600 (hatmillió-hatszázkilencezer-hatszáz) Ft tőketartozás, valamint 709.799 (hétszázkilencezer-hétszázkilencvenkilenc) Ft késedelmi kamat és 5.378.502 (ötmillió-háromszázhetvennyolcezer-ötszázket) Ft után 2015. december 15. napjától a megfizetési járó évi 9,015%-os mértékű késedelmi kamata.

A bíróság a dr. _____ önálló bírósági végrehajtó előtt _____/2016. számon folyamatban lévő végrehajtást (végrehajtási záradék 3.c. és e. pont) 2021. február 28. napjával 6.609.600 (hatmillió-hatszázkilencezer-hatszáz) Ft fennálló tőketartozásra és 709.799 (hétszázkilencezer-hétszázkilencvenkilenc) Ft késedelmi kamatra korlátozza, valamint 5.378.502 (ötmillió-háromszázhetvennyolcezer-ötszázket) Ft után 2015. december 15. napjától a megfizetési járó évi 9,015%-os mértékű kamatára és a végrehajtási költségekre korlátozza.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasítja.

A végrehajtás elrendelése és korlátozása folytán felmerült végrehajtási költség arányos különbözetét az I. rendű alperes viseli, míg a végrehajtó behajtási jutalék iránti igényét elutasítja.

Kötelezi a bíróság 15 napon belül fizessen meg a felperesnek az I. rendű alperes 567.068 (ötszázhatvanhétezer-hatvannyolc) Ft perköltséget, míg a II. és III. rendű alperes egyetemlegesen 774.817 (hétszázhetvennégyezer-nyolcszázötvenhét) Ft perköltséget.

Kötelezi a bíróság az I. rendű alperest, hogy 638.594 Ft (hatszázharmincnyolcezer-ötszázkilencvennégy), míg a II. és III. rendű alperesek egyetemlegesen 700.184 (hétszázézer-száznyolcvannégy) Ft feljegyzett illetéket az állam javára a lakóhelye, székhelye szerinti adó-és vámigazgatóság felhívásában megjelölt módon és számlára fizessék meg.

A felperes költségmentessége folytán feljegyzett 359.209 (háromszázötvenkilencezer-kétszázkilenc) Ft illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezésnek van helye, amelyet a Fővárosi Törvényszéknek címezve jelen bíróságnál kell elektronikus úton.

A fokozott védekezés időtartama alatt a fellebbezési a másodfokú bíróság tárgyaláson kívül jár el. A másodfokú bíróság egyébként a fellebbezést tárgyaláson bírálja el, de a felek kérhetik a fellebbezés tárgyaláson kívül történő elbírálását. Ha a fellebbezés csak a perköltség viselésére vagy összegére, illetve a meg nem fizetett illeték vagy az állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik, a teljesítési határidővel, vagy csak az ítélet indokolása ellen irányul, a másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálhatja el, de a fellebbező fél a fellebbezésében kérheti tárgyalás tartását.

I n d o k o l á s

A bíróság által megállapított tényállás

[1] A II. r. alperes, mint hitelező és a III. r. alperes (korábbi nevén: _____) mint

adós között 2016. március 21-én számon nyilvántartott svájci frank alapú kölcsönszerződés jött létre. A felperes e napon ezen kölcsönszerződés biztosítására a II. r. alperessel zálogszerződést kötött. A II. r. alperes a kölcsönt és zálogszerződés.

- [2] A felmondott kölcsönszerződés I.1. pontja szerint a II. r. alperes bank, mint hitelező adós részére 69.471 svájci frank összegű kölcsönt nyújt, az I.2. pontja szerint 240 hónap futamidőre nyújtja. A III.1. pontja szerint a kölcsön teljes hiteldíj mutatója 7,64%, a 2. pont szerint az adós a kölcsön összege után kamatot és kezelési költséget köteles fizetni, a 3. pont szerint a kölcsön éves kamatlába évi 4,75 %, amely kamatláb ügyleti évente változó, a 4. pont szerint a kölcsön után az adós a kölcsön fennállásának minden ügyleti évében havi rendszerességgel kezelési költséget köteles fizetni. A kezelési költség meghatározásának alapja a soron következő ügyleti év első napján fennálló tőketartozás. A kezelési költség évi 1,8% és az ügyleti éven belül nem változtatható. A szerződés 6. pontja szerint az adós a kölcsön folyósításakor a folyósított kölcsönösszeg után folyósítási jutalékot fizet, melynek mértéke a szerződés megkötésének időpontjában hatályos hirdetmény alapján 1,5%, minimum 150 svájci frank. A kölcsönszerződés IV.1. pontja szerint a havi kölcsöntörlesztés és kamatfizetési kötelezettség megállapítása a kölcsön futamideje alatt az un. annuitás számítás módszerével történik, míg az éves kezelési költség 1,12-ed része együttesen képezi a havi törlesztőrészletet. Az 2. pont szerint a törlesztőrészlet (tőke+kamat+kezelési költség) havonta fizetendő együttes összege 553,15 svájci frank, amely az ügyleti évben változatlan. A szerződés ezen pontja azt is kimondja, hogy a jelen kölcsönszerződés vonatkozásában a mindenkor esedékessé váló törlesztések, törlesztőrészletek, illetve bármilyen pénzübeni kötelezettség svájci frankban teljesítendő. más pénzüben való teljesítés esetén, a bank által az esedékesség napján alkalmazott a bank hirdetményében megjelentetett deviza eladási árfolyamon kiszámított svájci frank összeget fordít az éppen esedékessé vált kötelezettség teljesítésére. A 3. pont szerint a tőke, kamat és kezelési költség havi összege a kölcsön teljes futamideje alatt minden hónap 15. napjáig esedékesek.
- [3] Az első törlesztőrészlet megfizetése 2006. május 15. napján volt esedékes, az utolsó törlesztőrészlet megfizetése 2026. április 15-én lenne esedékes. A szerződés 4. pontja szerint a folyósítási jutalék összege 892,06 svájci frank, melynek összege a folyósított kölcsönösszeg után került megállapításra. A 6. pont szerint a késedelmi kamat mértéke az ügyleti kamaton felül évi 6%.
- [4] A kölcsönszerződés V.1. pontja szerint a kölcsön és járulékai megfizetésének biztosítására a felperes és a II. r. alperes jelzálogjogot alapított a bank javára a felperes tulajdonában lévő számú ingatlanon fennálló néhai 4692/10000-d és a felperes 3176/10000-ed arányú tulajdoni hányadára.
- [5] A kölcsönszerződés VIII.2. pontja szerint az adós kifejezetten nyilatkozott, hogy a banki felvilágosítást, mely szerint jelen kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázata keletkezhet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsön fedezete pedig nem svájci frank forrás, megértette és ezen információ tudatában is igényeibe kívánja venni az e szerződésben meghatározott kölcsönösszeget. Az 5. pont szerint a banknak jogában áll a kölcsön futamideje alatt a hitelmonitoring munka keretében az adós jövedelmi, vagyoni helyzetét felülvizsgálni, a biztosíték meglétét ellenőrizni.
- [6] A jelzálogszerződés szerint ezen kölcsönszerződésben foglalt tartozás biztosítására a fenti ingatlant a felperes zálogba adta. A 3. pont szerint a felperes tudomásul vette, hogy a zálogul lekötött ingatlant a kölcsön teljes visszafizetése előtt a hitelező írásbeli hozzájárulása nélkül sem elidegeníteni, sem megterhelni nem jogosult, nem adhatja továbbá bérbe vagy más egyéb módon használatba a jogosult előzetes írásbeli hozzájárulása nélkül.
- [7] A II. r. alperes a felülvizsgálatnak minősülő törvényi elszámolást 2015. április 21. napján

elkészítette, a tisztességtelenül felszámított 11.592,85 svájci frankot a tartozásra elszámolta, így a III. r. alperesnek 4.821,47+133,15 le nem járt és 48.053,47 svájci frank lejárt tartozása volt. A fennálló tőketartozás 2015. április 15-én 12.254368 Ft volt, és a kölcsönszerződést forintosította 256,47 svájci frankon, 2015. február 1. napjával, kezelési költség felszámításával.

- [8] A kölcsönszerződés felmondását követő végrehajtást a II. r. alperes kérelmére a közokirat záradékolásával dr. Farkas Tamás közjegyző 2016. június 23-án rendelte el, amely dr. Zoltán Ákos önálló bírósági végrehajtó előtt /2016. számon van folyamatban a felperessel szemben, amelynek végrehajtás kérése – engedményezés folytán – az I. r. alperes.

A felek kérelme és nyilatkozata

- [9] A felperes megváltoztatott keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg a II. r. és III. r. alperesekkel szemben, hogy a végrehajtás alapját képező dr. közjegyző által számon közjegyzői okiratba foglalt számú kölcsönszerződés érvénytelen és az érvénytelenség jogkövetkezményeként pedig az érvénytelen szerződést nyilvánítsa érvényessé oly módon, hogy a III. r. alperes I. r. alperes felé fennálló tőketartozása 2018. december 1-i értéknápra vetítve 4.869.167 Ft és késedelmi kamat jogcímén fennálló tartozása ezen értéknápra vetítve 495.979 Ft. Ezzel keresethalmazatban az I. r. alperessel szemben kérte, hogy a bíróság a polgári perrendtartás szövege 1952. évi III. törvény (Pp.) 369. § a) pontja alapján a dr. önálló bírósági végrehajtó előtt 012.V. /2016. számon folyamatban lévő végrehajtási eljárást elsődlegesen szüntesse meg, másodlagosan a fenti összegre korlátozza. A harmadik kereseti kérelme a II. r. és III. r. alperesekkel szemben az volt, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy ezen közjegyzői okiratba foglalt jelzálogszerződés 3. pontjának „nem adhatja továbbá bérbe vagy más egyéb módon használatba” rendelkezése érvénytelen. Utalt arra, hogy az rPtk. 261. § (1) bekezdése kogens szabály, ezért attól a felek kölcsönös akarategyezéssel térhetnek el, illetve az rPtk. 209. § (1) bekezdésére figyelemmel tisztességtelen is, mert a jóhiszeműség és a tisztesség rovására a fogyasztó hátrányára bontja meg a szerződéses egyensúlyt.
- [10] Az érvényesíteni kívánt jog alapjául szolgáló tények körében előadta, hogy a felperes zálogkötelezett, így a kölcsönszerződésnek nem alanya, azonban a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 234. § (1) bekezdése alapján hivatkozhat a II. r. és III. r. alperesek által megkötött szerződés érvénytelenségére, mert ahhoz igazolható jogi érdeke fűződik, mert ez esetben a zálogszerződés is osztja a kölcsönszerződés jogi sorsát, erre figyelemmel a felperessel szemben végrehajtás nem vezethet. Hivatkozott arra, hogy a végrehajtás alapját képező kölcsönszerződés érvénytelen, mert a III. r. alperes, mint fogyasztót és a felperest az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződési feltétel tekintetében a szerződéskötést megelőzően nem adta meg a szükséges világos és érthető tájékoztatást, ezért az rPtk. 209. § (4) bekezdése alapján érvénytelen, ugyanis az árfolyamkockázat a főszolgáltatás része, anélkül a szerződés nem teljesíthető, így az rPtk. 239. § (2) bekezdése szerint az érvénytelenség a szerződés egészét érinti. Hivatkozott arra, hogy a felperes erre hivatkozhat az Európai Unió Bíróságának (EUB) C-74/15 számú végzése alapján, mert a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK tanácsi irányelv (irányelv) 1. cikkének (1) bekezdését és a 2. cikkének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy az irányelv alkalmazható egy ingatlan biztosítékot alapító szerződésre, amely természetes személy és hitelintézet között jött létre a hitelszerződés keretében vállalt kötelezettségek biztosítása érdekében. Hivatkozott arra is, hogy a végrehajtási eljárás elrendelésének jogi feltételei hiányoznak, ugyanis a közjegyzőkről szóló 1991. évi

XLI. törvény (Kjt.) 121. és 131. §-a, továbbá a 3. § (2) bekezdése értelmében nem tekinthető közokiratnak az olyan okirat, amely érvénytelen kikötést tartalmaz a kölcsönszerződés I.1. pontjának hivatkozott része, valamint a zálogszerződés 3. pontjának hivatkozott része tisztességtelen ez által érvénytelen, mert az ilyen rendelkezés jogszabályba ütköző feltétel, amely az rPtk. 209. § és 209/A. § (2) bekezdése alapján nincs joghatása, így a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 23/C. §-a szerint záradékolásnak sem volt helye. A Vht. 211. § (2) bekezdése szerinti eljárásra nem látott módot, mert a közjegyző csak az előbbi törvényi feltétel meglétét vizsgálhatja, így csak végrehajtási perben tudja igényét érvényesíteni. Az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatással kapcsolatban előadta, hogy a szerződéskötéskor hatályos a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (rHpt.) 203. § (6) bekezdése és a (7) bekezdés a) pontja értelmében a kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kellene a devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztőrészletre és fel kell tárnia a pénzügyi intézménynek a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja. Utalt arra, hogy a kölcsönszerződés VII. pontja a svájci frank klauzula ennek nem tesz eleget, mert nem rendelkezik magáról a kockázatról, másrészt nem mutatja be az árfolyamkockázat törlesztőrészletre gyakorolt hatását, nem derül ki, hogy amennyiben az árfolyamkockázat realizálódik ennek következtében a forint svájci frank keresztárfolyam megváltozik az miként befolyásolja a törlesztőrészletek alakulását.

- [11] A zálogszerződés 3. pontja kapcsán hivatkozott az rPtk. 261. § (1) bekezdésére, amellyel ellentétes a jelzálog szerződés hivatkozott rendelkezése, ugyanis az alperes hozzájárulásához köti az egyébként törvény által garantált hasznosítási jogot, így az jogszabályba ütköző, ezért az rPtk. 200. § (2) bekezdése alapján semmis, ezért alkalmas arra, hogy a bíróság a végrehajtást megszüntesse.
- [12] A szerződés érvénytelenségére vonatkozóan a Pp. 370/B. §-a szerint kérte a DH 1-2 (2018. évi XXVIII. és a 2018. évi XL.) törvények szerinti felülvizsgálat elszámolásra is kiterjedően azok érvénytelenségének megállapítását a csatolt elszámolás szerint.
- [13] A felperes hivatkozott az árfolyamkockázat tekintetében az EUB C-186/16 számú ítéletének 38., 44. és 45. pontjára, melynek lényege szerint nem korlátozható kizárólag a feltételek alaki és nyelvtani szempontból érthető jellegére az irányelv 5. cikkében rögzített követelmény, mert a fogyasztó hátrányos helyzetben van többek között az információ szintje tekintetében, ezért a szerződéses feltételek világos és érthető megfogalmazásának és következőképpen átláthatóságának ugyanebben az irányelvben előírt e követelményét kiterjesztő módon kell értelmezni. Úgy kell értelmezni az irányelvet, hogy azt is előírja, hogy a szerződés átláthatóan tüntesse fel azon *mechanizmus konkrét működését is*, amelyre az érintett feltétel utal, valamint adott esetben e mechanizmus és a többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszonyt oly módon, hogy a fogyasztó pontos és érthető szempontok alapján értékes a számára ebből eredő gazdasági következményeit, valamint a szóban forgó ügyben vizsgálni kell, hogy tájékoztatták-e a kötelezettségvállalását esetlegesen befolyásoló *valamennyi olyan tényről, amely lévén felmérheti különösen az általa felvett hitel teljes költségét*. A tájékoztatásnak az ítélet szerint ki kell terjednie legalább a kölcsönfelvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletekre gyakorolt hatására is. Az ítélet szerint vizsgálni kell azt is, hogy az eladó vagy a szolgáltató a fogyasztó részére rendelkezésre bocsátotta-e az ahhoz szükséges valamennyi releváns információt, hogy felmérhesse a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt következményeit. A felperes utalt arra, hogy az alperesek az alapvető fundamentális körülményeket nem tárták a felperes elé, amelyek alapvetően befolyásolták a pénzügyi

kötelezettség vállalásának mértékét. Emiatt a szerződéses egyensúly, a jóhiszeműség és a tisztesség követelményét sértve az alperesek irányába tolódott el. Hivatkozott arra is, hogy az alperesek is treasury tevékenységet folytat, melynek lényege, hogy a deviza piacon az egyes fizető eszközök jövőbeni árfolyamváltozásából eredően nyereséget realizál, amely az egyes devizák alapkamatából kerül kiszámításra a kamatkorítás elvének lényege szerint, miszerint a devizapiacon az alacsonyabb kamatozású deviza értékesebb, a magasabb alapkamat pedig azt jelzi, hogy a fizetőeszköz értéktelenebb. Hivatkozott arra, hogy bizonyítása nem szoruló ismert tény, hogy a szerződés megkötésének időpontjában a forint alapkamata meghaladta a 10%-ot és a svájci franké pedig 2% körül mozgott, ez determinálta azt, hogy a jövőben nem lehetett azzal számolni, hogy a forint erősödni fog a svájci frankhoz képest, így a svájci frank alapú szerződéssel a felperes jól járhatna, ellenkezőleg a professzionális szolgáltatónak e körülményből kellett volna levonni azt a következtetést, hogy a jövőben a svájci frank erősödésével kell számolni. De a kamatkorítás elvét az alperes a felperessel nem ismertette, sem a deviza piac további törvényszerűségeit sem, így pl. az egyes fizetőeszközök iránti keresletet, a monetáris politikát, a valuták vásárló erejét. Így nem felel meg az EUB fenti ítéletének, az információs szint kiegyenlített maradt.

- [14] A felperes hivatkozott a kölcsönszerződés III.4. pontjának tisztességtelenségére a kezelési költség vonatkozásában az rPtk.209. § (4) bekezdése, illetve a 209/A. § (2) bekezdése alapján. Hivatkozott arra, hogy a kezelési költség felszámításánál a banknak a szerződésben rögzíteni kellett volna, hogy a kezelési költséggel milyen szolgáltatást nyújt, azonban fogalmát a mögötte húzódó szolgáltatások körét jogszabály nem állapítja meg, így a rPtk. 205. § (2) bekezdése szerint a szerződés megkötéséhez szükséges konszenzus a felek között nem jött létre és a szerződés rHpt. 2. számú mellékletének 10. pontjára egyébként sem utal. Hivatkozott az Ítélet tábla 2014.22. számú határozatára, amely szintén a konszenzus szükségességét követeli meg. Hivatkozott arra is, hogy a kezelési költségre vonatkozó szerződéses kikötés tisztességtelen, mert nem világos, nem érthető, így az rPtk. 209. § (1) bekezdésébe ütközik.
- [15] Az alperesek megtámadási kifogásának határideje kapcsán utalt arra, hogy a fogyasztói szerződésben rögzített tisztességtelen szerződési feltétel a fogyasztót nem köti, ami valójában a semmisség egyik eset csoportja és élesen elválk a szerződés megtámadásának jogintézményétől. Utalt arra, hogy az rPtk. 234. § (1) bekezdése értelmében a semmisségre időhatár nélkül lehet hivatkozni és a felperes részéről megállapítható az a jogos érdek, amely alapján hivatkozott rendelkezések tisztességtelenségére hivatkozhat.
- [16] A végrehajtó jutalékigényét a 32/2015. (XII. 10.) IM rendelet 14. §-a alapján vitatta, tekintettel arra, hogy térülés a végrehajtás során nem volt, így nem teljesül a rendelet 15. § (4) bekezdése.
- [17] Az I. r. és II. r. alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Hivatkoztak arra, hogy az az adós III. r. alperes és a felperes számára megfelelő módon feltárta az ügyletben rejlő kockázatot, míg tőlük elvárható, hogy a szerződést alaposan áttanulmányozzák, szükség esetén tájékoztatást kérjenek: ez következik az rPtk. 4. § (4) bekezdéséből és a Kúria 6/2013. PJE jogegységi határozat 3. pontjához fűzött indokolásból is. Hivatkoztak arra, hogy a bank által kötött deviza alapú lakáscélú és szabadfelhasználású kölcsönszerződések mellékletét képező a „Tájékoztatás” a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól szóló irat világosan és érthetően tartalmazza az árfolyamkockázatot, amelyből felismerhető az is, hogy felső határ nélkül változhat, korlátozás nélkül a fogyasztót terheli. Hivatkoztak arra is, hogy a kockázatról való tájékoztatás több lépcsőben, egyrészt a bankfiókban a közjegyzőtől kapott tájékoztatással valósul meg, mely utóbbit közokiratba foglalta, mely

szerint az okiratot felolvasta és elmagyarázta a felperes részére és a hiteligénylés folyamata alatt a felperes hozzáférhetett az üzletszabályzathoz és valamennyi hirdetéshez. Maga is hivatkozott a kölcsönszerződés VII. pontjában foglalt klauzulára és az elvárhatóság tekintetében a 2/2012. (XII. 10.) PK vélemény indoklására is, hogy akár határidőt kérhet, az áttanulmányozásra adott esetben igénybe veheti jogban jártas szakember közreműködését, kikérheti véleményét. Ezen túlmenően a felperes aláírta a fenti külön tájékoztató okiratot is és utalt arra, hogy a forint hitelek ügyleti kamata lényegesen magasabb volt a svájci frank alapú kölcsönökhöz képest és árfolyamnyereség is érhet. Hivatkozott a rPtk. 236. §-a szerinti egy éves megtámadási határidőre, amellyel a felperes nem élt. A zálogszerződés 3. pontja kapcsán hivatkozott az rPtk. 261. § (1) bekezdésére, így arra, hogy nem létezik tiltó jogszabály arra vonatkozóan, hogy a szerződő felek egyező akarata ne zárhatná ki a fedezeti ingatlan bérbeadásának lehetőségét, hogy jelen szerződéses kikötés nem minősül érvénytelennek.

- [18] Az alperesek a C-181/16 számú ügyben hozott ítéletnek az alkalmazott kockázatfeltáró nyilatkozatot megfelelőnek tartották, az ítélet kritériumainak megfelelőnek tartották, mivel mind az árfolyamváltozásának kockázatára mind az ebből eredő többlet terhek lehetőségére kifejezetten felhívja a figyelmet. Hivatkozott az európai rendszerkockázati testület devizahitelezésről szóló 2011. szeptember 22-i ERKT/2011/1. számú ajánlására is, amelynek nincsen kötelező ereje a hitelintézetek számára, visszamenőleges hatályú alkalmazása sem merülhet fel és utalt a Kúria 1/2018. számú gazdasági elvi határozatra. Hivatkozott arra, hogy a Kúria 2/2014. PJE számú jogegységi határozatának 1. pontja alapján a devizaalapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot – a kedvezőbb kamatérték ellenében – korlátozás nélkül a fogyasztó viseli a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek tisztességtelensége főszabály szerint nem vizsgálható.
- [19] Az alperesek álláspontja szerint a C-181/16 számú ítélet az Andriciuc ügyre hivatkozik az ítélet korábbi gyakorlathoz, különösen a Kásler üggyhöz, illetve a 2/2014. PJE-hez képest nem fogalmaz meg újabb követelményeket és a bank által alkalmazott kockázatfeltáró nyilatkozat megfelel ezen ítéletnek is. Hivatkoztak arra, hogy a tájékoztatás a külföldi devizanemben történő finanszírozás általános kockázatairól szóló okirat szerint, amely a felperes által is aláírásra került és a kölcsönkérelem 7. oldala tartalmazza, hogy kijelenti, hogy a devizahitel kockázatáról szóló tájékoztatást kaptam, melyre vonatkozó írásbeli tájékoztató átvételét, megértését, annak aláírásával tanúsítom ezt a felperes, mint zálogkötelezett és az adós III. r. alperes is aláírásukkal látták el. Az árfolyamkockázati tájékoztatás kapcsán utalt arra, hogy a felperestől elvárható lett volna, hogy a kölcsönszerződést elolvassa, mely esetben több olyan lényeges dologgal kellett találkozni, mely körülmények nem kerülhették el a figyelmét, így a 41/1997. (III. 5.) Korm. rendelet 13. § (1) bekezdés *b*) pontja, miszerint rögzíti, hogy a THM mutató mértéke nem tükrözi a hitel árfolyamkockázatát; azt sem, hogy a felperes kölcsönszerződése tartalmaz egy un. svájci frank klauzulát; ezen túlmenően egy tájékoztatást is aláírt a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól.
- [20] A kezelési költség kapcsán hivatkoztak az rPtk. 200. § (1) bekezdésére, a 201. § (2) bekezdésére, miszerint a fogyasztási kölcsönszerződésben a felek szabadon határozhatják meg, hogy a hitelező által nyújtott szolgáltatásért a pénz rendelkezésre bocsátásnak és használatának ellenértékeként milyen díjazást kötnek ki. Állította, hogy a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás között jelentős egyenlőtlenség a kezelési költség évi 1,8%-os kikötésével nem alakult ki. Érvelték azzal, hogy az rPtk. 209. § (5) bekezdése alapján a rHpt. értelmező rendelkezése szerint a kezelési költség kikötésére lehetőség volt, így azt jogszabály tette lehetővé, azért az nem minősül tisztességtelenségnek.
- [21] A Kjt. 111. § (1) bekezdése szerinti közjegyző által törvényben előírt alakszerűségek

megtartásával elkészített közjegyzői okirat közokiratnak minősül. Utaltak arra, hogy a közjegyző az okirat szerkesztése során nyilvánvalóan semmilyen aggályos körülményt nem észlelt, ezért foglalta okiratba a megkötött kölcsönszerződést. A közjegyző nem is észlelhette a felperes által hivatkozott körülményeket, hiszen a kölcsönszerződések nem ütköztek jogszabályba és megkötésük idején megfeleltek a társadalmi elvárásnak. Utalt arra, hogy a közjegyzői okirat tartalmazza az ügyfél kijelentését, hogy azt felolvasták, a tartalmát megmagyarázták, mire az ügyfél kijelentette, hogy az okiratban foglaltak akaratának mindenben megfelelnek.

- [22] Nem fogadták el a felperes által előterjesztett elszámolásban foglaltakat arra hivatkozással, hogy a bank a kölcsönszerződéssel, a visszafizetéssel, az árfolyamkockázattal kapcsolatban minden szükséges információt megadott. Azt is kifogásolták, hogy az adósnak a kölcsön futamideje alatt az annuitás módszerével kellett eleget tenni a törlesztési kötelezettségének és a felperesnek is ezt a számítást kellett volna alkalmaznia.
- [23] A III. r. alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte. Előadta, hogy a III. r. alperes érdekeit nem szolgálja a kölcsönszerződés érvénytelenségének kimondása, mert az érvénytelenség megállapítása esetén a zálogszerződés kiesése okán a fedezeti ingatlan kikerülne a kérdéses jogviszonyból, amely hátrányos rá nézve. Megjegyezte, hogy a jelzálogszerződést a felperes és a férje kötötte a III. r. alperes kölcsönének biztosítékeként. A jelzálogszerződést önállóan a kölcsönszerződés biztosítékeként kötötte meg a felperes és férje, ezért az nem mellékkötelelem és ezért a kereseti kérelem e pont alapján nem teljesíthető.
- [24] Irrelevánsnak tartotta a televízióra és egyéb reklámra vonatkozó bizonyítást. Ugyanakkor nem ellenezte, hogy a bérleti jog kizárása tisztességtelen legyen, e tekintetben elfogadta a felperes álláspontját. Kérte, hogy az alapul fekvő kölcsönszerződésben lévő alanypozíciók, amelyeket a felperes támadott érintetlenül maradjanak, vagyis a felperes keresetét ellenzi, nem pedig a megállapítási keresetet terjeszt elő.
- [25] A felperesi elszámolást nem vitatta, azonban hivatkozott arra, hogy azzal nem csak, mint III. r. alperes tartozik, hanem a felperes is, mint dologi adós. A folyósítási jutalék tisztességtelensége tekintetében egyező álláspontot foglalt el a felperessel.
- [26] Észrevételezte, hogy a felperes a 28. számú és az 57. számú tárgyalási jegyzőkönyvben eltérően nyilatkozott a szerződés megkötése tekintetében, hogy bent volt-e a tárgyalószobában vagy sem, tehát a felperes változtatja nyilatkozatait.
- [27] A végrehajtó átiratában díjigényét a 2017. július 10-én fennálló teljes végrehajtási ügyértékről kiállított pénzügyi adatlap és a csatolt lefolytatott eljárási cselekmények listája alapján költségigényét a 49.145 Ft munkadíj, a 27.773 Ft költségátalány, a 12.710 Ft készkiadás és az MBVK-nak járó általános költségátalány 142.275 Ft-os, és a 863.747 Ft-os behajtási jutalékban jelölte meg.

A bíróság döntése és jogi indokai

- [28] A kereset túlnyomórészt alapos.
- [29] A bíróság a tényállást a felek és a végrehajtó által becsatolt okiratok, a peres felek részben egyező előadása és tanúk vallomása, a 6.P.XXIII.21.699/2017/72. számú tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt, alperesek által nem ellenbizonyított köztudomású és hivatalos tények figyelembevételével és a per egyéb adatai alapján állapította meg.

- [30] A bíróság a felek jogvitáját – a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 1. § a) pontjára és 50. § (1) bekezdésére, továbbá a kölcsönszerződés és az azt biztosító zálogszerződés 2006. évi létrejöttére figyelemmel – a felperes által helyesen állított jogforrás szerint, az rPtk. valamint az rHpt. szerződés megkötésekor hatályos rendelkezései alapján bírálta el.
- [31] Az rPtk. 523. § (1) bekezdése szerint: kölcsönszerződés alapján a pénzügyi intézmény vagy más hitelező köteles meghatározott pénzügyi összeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni. A (2) bekezdés szerint, ha a hitelező pénzügyi intézmény – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – az adós kamat fizetésére köteles (bankkölcsön).
- [32] Az rPtk. 205. § (2) bekezdése előírja, hogy a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges.
- [33] Az rPtk. 205. § (3) bekezdése kimondja, hogy a felek a szerződés megkötésénél együttműködni kötelesek, és figyelemmel kell lenniük egymás jogos érdekeire. A szerződéskötést megelőzően is tájékoztatniuk kell egymást a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről.
- [34] Az rPtk. 209. § (1) bekezdése kimondja, hogy tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg.
- [35] Az rPtk. 209. § (4) bekezdése szerint az általános szerződési feltétel és a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt feltétel tisztességtelenségét önmagában az is megalapozza, ha a feltétel nem világos vagy nem érthető.
- [36] Az rPtk. 209. § (5) bekezdése értelmében a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó törvényi rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre, ha azok egyébként világosak és érthetőek.
- [37] Az rPtk. 239. § (1) bekezdése alapján a szerződés részbeni érvénytelensége esetén az egész szerződés csak akkor dől meg, ha a felek azt az érvénytelen rész nélkül nem kötötték volna meg. Jogszabály ettől eltérően rendelkezhet. A (2) bekezdés szerint fogyasztói szerződés részbeni érvénytelenség esetén csak akkor dől meg, ha a szerződés az érvénytelen rész nélkül nem teljesíthető.
- [38] Az rPtk. 239/A. § (1) bekezdése kimondja, hogy a fél a szerződés érvénytelenségének vagy a szerződés egyes rendelkezései érvénytelenségének (részbeni érvénytelenség) megállapítását a bíróságtól anélkül is kérheti, hogy az érvénytelenség következményeinek alkalmazását is kérné.
- [39] Az rHpt. 203. § (6) bekezdése szerint olyan lakossági ügyféllel kötött szerződés esetén, amely devizahitel nyújtására irányul, illetőleg ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmaz, a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja. E törvényhely (7) bekezdés a) pontja alapján a kockázatteljesítő nyilatkozatnak tartalmaznia kell a devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztő részletre.
- [40] A Kúria 1/2016. polgári jogegységi határozatának (a továbbiakban: 1/2016. PJE) 1. a) pontjának indokolásában is hivatkozott 6/2013. PJE indokolásának III. 1. pontja szerint a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés alapján (a fogyasztó) olyan konstrukcióban szerezte

meg (az idegen pénz) időleges használatának a jogát, amelyben a kirovó és a lerovó pénznem egymástól eltér. Vagyis a felek a pénztartozást úgy határozták meg, hogy az adós az esedékességkor annyit fog forintban fizetni (leróni), amennyi megegyezik a szerződésben meghatározott devizanemben, tipikusan svájci frankban, euróban, japán jenben kirótt pénztartozással. E konstrukció volt az, amely a szerződés megkötésekor a magas kamatú forintkölcsönöknél (ahol a kirovó és a lerovó pénznem is forint volt) jóval kedvezőbb kamatfeltételek mellett biztosította a fogyasztó hitelhez jutását. A fogyasztó szándéka kifejezetten arra irányult, hogy forintban jusson kölcsönhöz és tartozását is forintban fizesse vissza, kamatfizetési kötelezettsége ugyanakkor a szerződéskötés idején jellemző forintkölcsönre irányadó kamatnál jelentősen alacsonyabb legyen. Ennek az elvárásnak felelt meg a deviza alapú hitelezés konstrukciója, amelynek jogszabályi alapját a szerződésekre alkalmazandó régi Ptk. 231. §-a jelentette.

- [41] A 6/2013. PJE határozat III. 3. pontjában foglalt indokolás szerint a pénzügyi intézmény szerződéskötéskor fennálló tájékoztatási kötelezettsége nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére.
- [42] Az Európai Unió Bíróságának (továbbiakban: EUB) a C-26/13 számú ügyben hozott ítéletében akként foglalt állást, hogy a „szerződés elsődleges tárgyát”, vagyis a "főszolgáltatást" megállapító szerződési feltételeknek azok a feltételek tekintendők, amelyek jellemző szolgáltatásokat határozzák meg.
- [43] Az Európai Unió Bírósága (EUB) a C-6/64 sz., Costa kontra Enel ügyben meghozott ítéletben alakította ki az elsőbbség elvét. A Bíróság kimondta, hogy az európai intézmények által alkotott jog beépül a tagállamok jogrendszerébe, amelyek *kötelesek azt tiszteletben tartani* (abszolút elsőbbség. A C-106/77 sz. Simmenthal ügyben hozott ítélet lényege szerint az uniós jog elsőbbséget élvez a nemzeti jogok felett. Amennyiben a nemzeti szabályunk – így a bíróságokra a Bszi. 24. § (1) bekezdés c) pontja alapján kötelező érvényű jogegységi határozatok is – valamely európai rendelkezéssel vagy ítélettel ellentétesek, úgy a jelen tagállami bíróság az uniós rendelkezést köteles alkalmazni, függetlenül attól, hogy azt mikor hozták meg. Az uniós jog elsőbbségének elvéből következően a hazai jogot az uniós jog hatékony érvényesülése érdekében az uniós joggal összhangban kell értelmezni (EUB C-14/93 sz., von Colson ítélet). Az EUB előzetes döntéshozatali eljárásban kifejtett álláspontja a tagállami bíróság számára *kötelező jelleggel* magyarázza és pontosítja az uniós jogszabály jelentését és terjedelmét, ahogy azt annak hatálybalépésétől kezdődően értelmezni és alkalmazni kell, illetve kellett volna (C-92/11 sz., RWE Vertrieb ítélet 58. pont). Az EUB joggyakorlatából a nemzeti bíróságok azon kötelezettsége következik, hogy az uniós jog alkalmazását igénylő *meg kell vizsgálniuk a hazai jognak az uniós joggal való összhangját*, és az összhangot szükség esetén értelmezéssel maguknak kell megteremteniük. A BH2019. 304. sz. határozat szerint ha a magyar jogszabály az uniós jogszabály végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg, a nemzeti jog szabályait és fogalmait az uniós jogi rendelkezésekre és az EUB gyakorlatára figyelemmel kell értelmezni.
- [44] Az EUB által előzetes döntéshozatali eljárásban meghozott ezen ítéletei és végzései az uniós jog egységes értelmezését szolgálják és a nemzeti bíróság hatásköre az előtte folyó jogvita eldöntése. A bíróság a nemzeti jogot az uniós jog fényében értelmezi, a BDT2014. 3154. számú eseti döntésre is figyelemmel az EUB uniós jog értelmezése tárgyában tett ítéleti megállapításai kötelezőek a tagállami bíróságokra, a 2007. évi CLXVIII. törvénnyel kihirdetett az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés 4. cikk 17. pontja alapján.
- [45] A bíróság a felek által hivatkozott közzé nem tett eseti döntésekkel kapcsolatban hangsúlyozza, hogy a bíróságot más egyedi ügyben hozott döntés nem köti, a magyar

jogrendszerben ilyen jellegű kifejezett precedensjog nem érvényesül, az csak jelen eljárásra még nem irányadó 2016. évi CXXX. törvény (új Pp.) 346. § (5) bekezdésében érhető tetten. A Kúria által hozott jogegységi határozatok az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdése, továbbá a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 24. § (1) bekezdés c) pontja értelmében – amennyiben az uniós joggal nem ellentétesek – kötik a rendes bíróságot az egyedi ügyek elbírálása során, mindemellett az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében a vitás jogalkalmazási kérdésekben közzétett és kialakított vélemények [Bszi. 27. § (1) bekezdése] – így a Kúria Polgári Kollégiumának véleményei – is figyelembe vehetők a jogvita eldöntésekor.

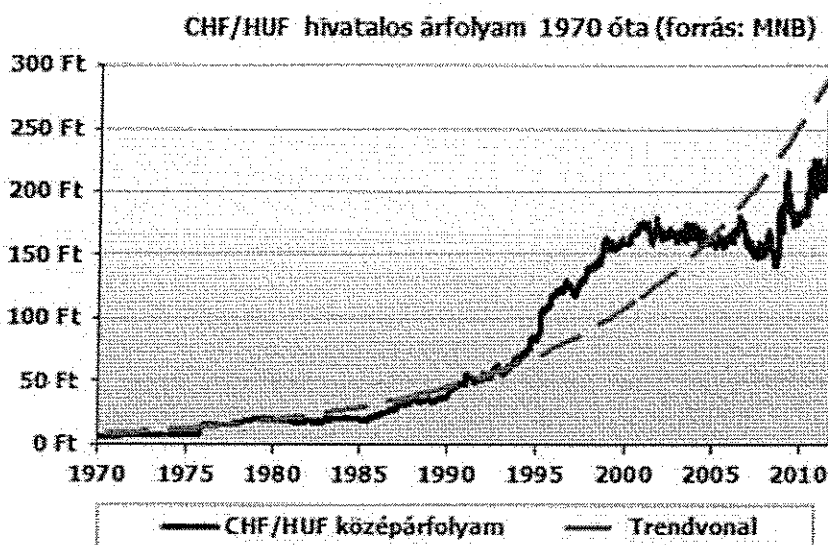
- [46] A bíróság figyelembe vette az Alkotmánybíróság V/00732/2019. sz. határozatához fűzött párhuzamos indokolást: a Kúria Konzultációs Testületének (pl. a tájékoztatás tartalmát illetően), állásfoglalásai, ajánlásai nem jogszabályok, ekként azok sem a devizahitelekkel kapcsolatos perekben, sem más eljárásokban sem közvetlen, sem közvetett formában nem képezhetik az egyedi bírói döntések alapját; a Kúria, amennyiben ezt szükségesnek tartja, a bíróságok jogalkalmazásának egységét az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdésének megfelelően a bíróságokra kötelező jogegységi határozatok elfogadásával biztosíthatja.
- [47] A C-118/17 sz. előzetes döntéshozatali eljárásban a magyar bíróság arra is rákérdezett, hogy nem ellentétes-e az uniós jogszabályokkal az, ha egy tagállam legfelsőbb bírói szerve minden bíróságra kötelező ún. „polgári jogegységi határozatokkal” irányítja az eljáró bíróságok ítélkezési gyakorlatát. Az EUB szerint a bíróságokra kötelező jogegységi határozat nem ellentétes az uniós joggal, feltéve, hogy az eljáró bíróságnak lehetősége van az uniós jogszabályok teljes érvényesülésének biztosítására, valamint arra, hogy a jogegységi határozatban kifejtettekkel kapcsolatban előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezzen az EUB-nál. A magyar bíróságok számára mindkét lehetőség nyitva áll, amint azt Európai Unió Bírósága is megállapította ítéletében [62. pont].
- [48] A 2/2019. (III. 5.) AB határozat 37. pontjában az Alkotmánybíróság úgy foglalt állást, hogy a jogszabályokat és az Alaptörvényt – amennyiben ez lehetséges – úgy kell értelmezni, hogy a normatartalom az Európai Unió jogával is összhangban álljon. Ellenkező esetben előzetes döntéshozatali eljárást kell kezdeményezni.
- [49] A bíróság elsőként arra mutat rá, hogy a III. r. alperes azon ellenkérelme nem megalapozott, miszerint szükséges lett volna annak megállapítása is, hogy a felperes is tartozik. Egyrészt ilyen jogszabályi kötelezettsége a felperesnek nincs, ilyet nem is kért, ennek hiányához pedig jogszabály jogkövetkezményt nem fűz. A per tárgya kifejezetten az, hogy a zálogszerződésből eredően végrehajtás van folyamatban a felperessel szemben, tehát a per tárgya a végrehajtás megszüntetése, korlátozása lehet, valamint a kölcsön, illetve zálogszerződés érvénytelensége és az érvénytelenség jogkövetkezménye kapcsán annak kimondása, hogy a III. r. alperes milyen összeggel tartozik. Tekintve, hogy a zálogszerződés teljes érvénytelenségét a felperes nem állította, így ezzel kapcsolatban a teljes érvénytelenség jogkövetkezménye levonását sem kérte és nem is kellett kérnie a DH törvények szerint, így a fennálló tartozásának megállapítására sem kellett előterjeszteni megállapítási keresetet, ugyanakkor a felperes megjelölte közvetve a végrehajtás korlátozásának összegével a fennálló tartozásának mértékét is.
- [50] A bíróság nem találta megalapozottnak a felperes elsődleges, a végrehajtás teljes megszüntetésére irányuló keresetét. Amennyiben az alaki követelmények valamelyike hiányában történt a közjegyző részéről a záradékolás, tehát a közjegyző az okiratot a törvény megsértésével látta el végrehajtási záradékkal akár a felek kérelmére, akár a végrehajtó

kezdeményezésére, akár hivatalból, a közjegyző törli a végrehajtási záradékot a Vht. 211. § (2) bekezdése értelmében. Amennyiben az állapítható meg, hogy nem közokirat a végrehajtás alapjául szolgáló okirat, akkor felperes által hivatkozott Vht. 23/C. § szerinti szabály a közjegyzői eljárásban érvényesíthető. Ilyenkor tehát nem végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránti pert kell indítani, hanem a záradék törlése iránti kérelmet kell benyújtani a végrehajtást elrendelő közjegyzőhöz, aki a jogkérdést el tudja az iratok és a kérelem alapján bírálni, amely végzés ellen fellebbezésnek van helye, tehát a jogvédelem biztosított. A Pp. 369. §-ának imperatív szabálya taxatív módon felsorolja, hogy a végrehajtási záradékkal ellátott okirat esetében mely okokból indítható végrehajtás megszüntetése és korlátozása iránti per, azaz kérhető bírói jogvédelem. Az *a)* pontban foglalt végrehajtani kívánt követelés érvényesen nem jött létre, amely esetkör nem felel meg a felperes igényének. A Pp. 369. § *b)–d)* pontjában foglalt esetköröket pedig maga a felperes sem hivatkozta. A bírói út hiányában a bíróság ugyan nem vizsgálhatta érdemben ezen kérelmek indokoltságát, de az ítélet rendelkező részében a felperes érvénytelenségre vonatkozó két megállapítási keresetét kimerítette, így eltérő álláspont esetén a másodfokú bíróság a Pp. 253. § (3) bekezdés első mondatának második fordulata alapján tárgyalhat és határozhat.

- [51] A bíróság a jogvita során figyelemmel volt a hivatalból észlelendő tényekre, a Legfelsőbb Bíróság (mai nevén Kúria) 2/2010. (VI. 28.) PK vélemény 4.a pontja és az 1/2005. (VI. 15.) PK véleménye alapján: ilyen a szerződés fogyasztói jellege, a szerződés létrejötte és a semmisség. A kölcsön és a zálogszerződés tekintetében szerződő felek mindazon kérdésekben megállapodtak (a kölcsön összege, futamideje, kamata, a nyilvántartási devizaneme, a zálogtárgy megnevezése és a biztosított követelés), amely egy devizaalapú kölcsönszerződés [BH2020.151 (13) bekezdés] és zálogszerződés létrejöttéhez szükséges.
- [52] A bíróság a peradatok és a felek által rendelkezésre bocsátott okiratok alapján a 2/2011. (XII. 12.) PK vélemény 1. pontjára figyelemmel hivatalból észlelte, hogy a perbeli kölcsönszerződés fogyasztói szerződésnek minősül és tisztességtelen kikötéseket tartalmaz, így érvénytelen és semmis. A bíróság hivatalból és a felperes kérelmére is vizsgálta a szerződéskötést megelőzően a bank által a felpereseknek adott világos és érthető tájékoztatást meglétét és azt is, hogy az minden a szerződést érintő lényeges körülményre kiterjedt-e. A bíróság nem osztotta a III. r. alperes azon érvelését, miszerint a reklámnak nincs jelentősége, mert az rPtk. 209. § (2) bekezdése alapján a feltétel tisztességtelen voltának megállapításakor vizsgálni kell a szerződéskötéskor fennálló minden olyan körülményt, amely a szerződés megkötésére vezetett. Ilyen lehetett a reklám is mint az EUB és a nemzeti bíróság gyakorlata szerint is, azonban ilyen bizonyíték végül nem merült fel, de felperes és a III. r. alperes személyes nyilatkozata az I. és II. r. alperesek által érdemben részben nem vitatott módon (Pp. 139. §) valamint a tanúk vallomása és rendelkezésre állt.
- [53] A Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az I. és II. r. alperest terhelte bizonyítás kötelezettség, hogy a III. r. alperesnek, mint adósnak és a felperesnek, mint zálogkötelezettnek a szerződéskötést megelőzően a deviza alapú kölcsönszerződés kapcsán a fenti törvényhelyek és EUB ítéletek szerint kifejtett világos és érthető tájékoztatást már a szerződéskötést megelőzően kellő időben megadta a bank.
- [54] Az I. és II. r. alperesek által becsatolt közjegyzői okirat kölcsönszerződés VII. pontjába foglalt deviza klauzula léte kétségtelen tény, azonban az a kölcsönszerződést megkötő felek tekintetében bír csak kötőerővel, a felperes irányában nem, hiszen ő ezen szerződésnek nem volt alanya, míg tartalmának vizsgálata jogkérdés. Elvárható volt a felperestől, hogy ezt a kölcsönszerződést megismerje, hogy mihez ad dologi biztosítékot, de klauzula tartalma nem

volt adekvát ahhoz, hogy teljes mértékben felismerje az ügyletben rejlő jelentős és felső határ nélküli árfolyamkockázatot, a működési mechanizmust megértése, figyelemmel a kumulatív hatásra is.

- [55] Ezt megelőző tájékoztatásra ugyan az alperesek hivatkoztak, de azt nem bizonyították, a becsatolt kölcsön igénylésből sem tűnik ki, hogy a szerződés megkötése előtt lett volna ilyen (üzletkötő). A közjegyzői okirat pedig már csak a megkötött kölcsönszerződés tényét rögzíti, így nem is lenne értelmezhető, hogy ezen megkötött deviza alapú kölcsönszerződéssel kapcsolatban az árfolyamkockázatot illetően a közjegyző még utóbb tájékoztatást adjon, hiába is tartalmazza annak preambuluma ezt általánosságban, amelyet minden egyéb ilyen közjegyzői okirat is tartalmaz, és a hitelezőnél számon nyilvántartott szerződés „megerősített”-ségéről beszél, amely ezen megfogalmazás egyébként nem is jogi kategória. A bíróság álláspontja szerint a fogyasztói jogok és általában ezen rendelkezés helyes értelmezéséből nem következik, hogy a közjegyzői felolvasás, amely csak a VII. pontban foglalt inadekvát tartalmú svájci frank klauzulát tartalmazta, az a zálogkötelezett esetében kihatással bírna és kellő idő fogalmának megfelelően, így ez sem volt alkalmas a megfelelő tájékoztatásra sem alakilag, sem tartalmilag, visszautalva arra, hogy egyébként egy „megerősített”, tehát megkötött szerződésről beszélünk. Természetesen ekkor is adható volt még tájékoztatás, de az már csak a megkötött szerződések közokiratba foglalása kapcsán bírna jelentőséggel, ha kitűnne, hogy pontosan milyen tartalmú tájékoztatást adott a közjegyző.
- [56] A hivatkozott másik, külön okiratba foglalt „Tájékoztató” aláírása kapcsán arra kell utalni, hogy az aláírt nevek megtévesztőek, annak részbeni egyezősége miatt. A bizonyítási eljárás és a felek nyilatkozatai alapján megállapítást nyert az a tény, hogy azt a felperes ugyan aláírta, de az ő példányán nem szerepel keltezés, így ítéleti bizonyossággal, a felperes érdemi vitatása folytán kétséget kizáróan nem állapítható meg, hogy ezen tájékoztatásra a felperes tekintetében arra mikor került sor: történhetett a szerződéskötés előtt, közben és után is. A tanúként kihallgatott bankot képviselő munkavállaló is vallotta, hogy erre nem is volt szükség, mert a felperes zálogkötelezett volt, amely munkavállaló nyilatkozata a bank álláspontját és helytelen gyakorlatát tükrözi, a fenti jogszabályok és a felperes által hivatkozott EUB ítélet fényében.
- [57] A III. r. alperes 6.P.XXIII.21.699/2017/44. sorszámú jegyzőkönyv 3-4. oldalán tett nyilatkozatából sem tűnik ki, hogy részére a konstrukcióban rejlő kockázatot teljes mértékben, átlátható módon, a működési mechanizmust elmagyarázva feltárták volna. Tény, hogy a hivatkozott ismeretlen időtartamú árfolyam grafikonon 2006-ban visszatekintőleg az előző években (2000-től) az árfolyam enyhe javulása volt látható, azonban hosszabb távon, a grafikonok trend-technikai elemzésében nem jártas személy nem ismerhette fel az árfolyam hosszútávon (1975-től) emelkedő diszkrét exponenciálishoz majdnem közelítő trendvonalát.
- [58]

- [59] A III. r. alperes is egy limitált 20-30 ezer forintos havi törlesztőrészlet emelkedéssel számolt, de szinte korlátlanossággal nem. Nem tudta megmondani, hogy mi az a LIBOR-EURIBOR, míg a felolvasott tájékoztatóból nem deviza problémák ismeretében sem a helyes következtetést vonta le (4. o., második bekezdés), így a szerződéskötéskor sem lehetett fejlettebb ismerete e téren. A harmadik felolvasást illetően inadekvát választ adott, míg a következőre elmondta, hogy nem közgazdász, nem tudja mi befolyásolja a devizapárok árfolyamváltozását. Arra nem tudom érdemi magyarázatot adni, ha a forint hitel havi törlesztője csak kb. 8 ezer forinttal több, akkor miért fogadták el az által állítottan várható akár 20-30 ezres havi részletemelkedést, azaz választották a deviza alapú ezen konstrukciót, kiegészítve újabb kérdésre adott válasszal, hogy a futamidő kedvező volt, ami illogikus, ha részletek összege emelkedhet. Mindezek nem hagynak kétséget afelől, hogy általános állításával szemben, miszerint értette mire szerződik, a konstrukcióval és a kockázatok terén ismeretei hiányosak ma is. Állította azt is, hogy a 2005-ös keltezésű kockázati tájékoztatót a szerződéskötéskor írták alá, ami nem tekinthető kellő időnek, mindazonáltal a magánokiratba foglalt kölcsönszerződés is 2006-os keltezésű, tehát újabb kétely merül fel a tekintetben, hogy ezt a felperes és a II. r. alperes mikor kaphatta meg ténylegesen. Pár mondattal később nem tartotta kizártnak, az eltérő dátumok közlését követően, hogy azt korábban írták alá. Alapos a felperes azon aggálya, miszerint egy meg nem kötött, 2006. január 18-án benyújtott kölcsönkérelem kapcsán 2005 decemberében kerül sor a tájékoztatásra, ezek nyomós kételyt ébresztenek, ahogy az is, hogy a tanúk 2006. január 18-i keltezéssel látták el a 2006. január 12-én a II. r. alperesnél ekkor beérkezett kölcsönkérelmet.
- [60] A fenti nyilatkozattal szemben a felperes állította, hogy nem tájékoztatták, bízott a III. r. alperesben, ő se ismerte a BUBOR-t, nem értette a tájékoztatást, állította, hogy a banki ügyintéző nem mondott semmit, de a felolvasott tájékoztató kapcsán elismerte, hogy abból emelkedésre lehet következtetni, kis mozgású eltérésre számított. Nem emlékezett arra, hogy a Tájékoztatót mikor írta alá, de állította, hogy azt mondták nekik, hogy ez jó lesz.
- [61] vallomásából kitűnik, hogy a történetekre pontosan nem emlékszik (6.P.XXIII.21.699/2017/66. sz. jkv., 3. o.), de megerősítette, hogy a Tájékoztatón szereplő aláírása tőle származik, de maga se értette a keltezéseket mikéntjéért, de elmondta, hogy a zálogkötelezettnél szerinte nem is kellett tájékoztatás, azt korábban nem kaphatták meg az

ügyfelek mert a szerződés részét képezte, ezzel cáfolva a szerződéskötést megelőző tájékoztatás létét, ha pedig ez mégis előbb keletkezett annak nyoma kell legyen, vallotta.

[62] tanú vallomásának lényege szerint kérdezték, hogy fog-e emelkedni a részlet, amire azt a választ kapta, hogy szignifikánsan nem, maximum 5-10%-kal. Ez lényegében egybe cseng a felepres és a III. . alepres nyilatkozatával. Állította a felperessel egyezően azt is, hogy pozitívan festették fel a jövőre nézve ezt. Ő maga az I. és II. r. alperessel egyezően állította közvetítő személyét, de ezzel kapcsolatban értékelhető bizonyítékot nem szolgáltatott, a tájékoztatás tartalmát illetően. Vallomása szerint a forint hitel kamata és részlete kedvezőtlenebb volt akkor számukra.

[63] A bíróság a 6.P.XXIII.21.699/2017/71. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben rögzítettek szerint megkísérelte az ellentmondásokat a tárgyaláson feloldani. Ekkor már a III. r. alperes ügy nyilatkozott – nem támasztva alá ellenkérelmét –, hogy úgy volt, ahogy volt férje tanú vallotta, ugyanakkor azt is nyilatkozta, hogy olyan nem hangzott el, hogy ennek limitje is lenne, így teljesen ellentétes nyilatkozatokat tett a per során, amelyet a bíróság a meggyőződése szerint vett figyelembe. Az okiratból és a tanúvallomásból csak az állapítható meg, hogy a felperes egy egyébként a lentebb kifejtett okokból inadekvátnak tájékoztatást valamikor megkapott. A valószínűség nem ítéleti bizonyossági kategória, így ezen tény kétséget kizáró bizonyítatlanságát a bizonyításra köteles I. és II. r. alperesek viselik, amelynek jogkövetkezménye a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a kereset szerinti marasztalásuk (érvénytelenség megállapítása, érvényessé nyilvánítás és a végrehajtás korlátozása).

[64] Amennyiben bizonyított is lenne fenti tény ez esetben a bíróság osztja a felperes jogi álláspontját: egyrésztől, mint zálogkötelezett maga is hivatkozhat ezen kikötések tisztességtelenségére a fogyasztó III. r. alperes érdekében, a Ptk. 234. § (1) bekezdése és a Pp. 3. § (1) bekezdése alapján (amelyet egyébként egyik alperes sem vitatott), hiszen vele szemben is ez alapján folyik közvetlen végrehajtás, kötelező erővel ezt mondja ki az EUB C-74/15 sz. ítélete is. A III. r. alperesi bank nem adott teljesen világos és érthető tájékoztatást, mert nem adott át minden szükséges és rendelkezésre álló információt, a *működési mechanizmust* nem tárta fel és nem magyarázta el kellőképpen és kellő időben és a kumulatív hatás miatt ez nem is lehetett teljeskörű. A bíróság e tekintetben csupán visszautal a kereseti kérelem jogi indoklására –[10–14] bekezdésekben –, ezt meghaladóan pedig az alábbiakra mutat rá.

[65] A kötelező erővel nem bíró Kúria emlékeztetőjének 5. pontja foglalkozik a tájékoztatás időpontjának megfelelőségével: közvetlenül a szerződés aláírását megelőzően is el lehet végezni a tájékoztatást, de *megfelelő időt kell adni* az adósnak a tájékoztatás megértéséhez. A [53–56] bekezdésekben foglaltak fenntartása mellett a bíróság utal arra, hogy a kellő idő a közjegyzői okiratba foglalt szerződésből értelemszerűen nem tűnik ki, annyi tudható, hogy azt felolvasták, majd aláírták. Egy felolvasás és aláírás nyilvánvalóan nem az előzetes tájékozódásra vonatkozó kellő idő, ismervé annak menetét. A 13 oldalas jogi és pénzügyi fogalmakkal tüzdelt közjegyzői okirat felolvasása (ami legalább 60-80 perc) nem alkalmas arra, hogy megfelelő idő és mód legyen a tájékoztatás megértéséhez, különösen akkor, ha nem bizonyított, hogy ez előtt a Tájékoztatót azzal a tartalommal megismerte a felperes és ennek tudatában ültek le egy órán át hallgatni a felolvasást és esetleg így kérdést feltenni. Azt sem tudni, hogy a tervezetet a felperesek a szerződéskötés előtt megkapták-e. Ezt az értelmezést támasztja alá az EUB C-449/13 sz. ítéletének 46. pontja, amely ugyan egy 2008-as irányelvre vonatkozik, tehát a szerződéskötés követően hozták meg, de az akkori elvárásokat tükrözi. Az

Ítéletének e pontja kimondta, hogy: *Következésképpen ezeket nem lehet a hitelmegállapodás megkötésének szakaszában teljesíteni, hanem megfelelő időben kell őket teljesíteni*, az említett irányelv 5. cikkének (6) bekezdésében előírt felvilágosításnak a fogyasztó számára az e megállapodás megkötését megelőzően történő nyújtásával. Ebből következőleg a Kúria ezen „Emlékeztetője” csak ezen kötelező erejű ítélet figyelembevételével értelmezhető. Logikus, hogy – hatálytól függetlenül – a 2008. április 23-án elfogadott (tehát akkor már felismert pénzügyi szektort érintő problémák orvoslására hozott) 2008/48/EK irányelv bírósági értelmezése orientáló 2006. március 21-én a közjegyző előtt „megerősített” kölcsönszerződés kapcsán alkalmazandó nemzeti jog uniós jogforrások fényében történő értelmezésére. A jogi normába foglalt elvárás pont a tapasztalatokon alapult, hogy a pénzügyi intézmények nem biztosítottak kellő időt a szerződés megkötése előtt a fogyasztónak és nincs más logikus magyarázat arra, hogy ez 2006-ban miért lett volna másképp, mint elvárható kellő időtartam: semmiképp nem lehetett a szerződéskötést megelőző a felolvasási idő, ami most kb. 60-80 perc.

- [66] Ugyanakkor a 2014/17/EU irányelv pont 2016. március 21-étől hatályos és az azt követően kötött szerződésekre alkalmazandó, de jelen perben megalkotásának története és a célja is jelentős. A preambulumának 4. és 30. pontja alapján egyértelművé teszi, hogy a deviza alapú szerződést megkötő fogyasztók *ténylegesen nem értették meg* az általuk vállalt kötelezettség mibenlétét. Az irányelv preambulum bekezdéseiből az következik, hogy a fogyasztók azért kötötték meg a deviza alapú szerződéseket, mert azokat a forintkölcsönöknél előnyösebbnek hitték. Ha a bank – jelen esetben a II. r. alperes – a felperesnek az rPtk. 205. § (3) bekezdése és az rPtk. 209. § (5) bekezdése szerinti, a szerződéskötést megelőzően a világos és érthető tájékoztatást nem adta meg a megkötendő deviza alapú kölcsönszerződést érintő minden lényeges körülményről, akkor az önmagában tisztességtelen.
- [67] A tájékoztatás megfelelőségével kapcsolatban hivatkozott alperesi álláspontok kapcsán a bíróság rámutat arra, hogy a felvetődő jogkérdés vizsgálata folyamatosan elvégzendő és az EUB ítéleteiben is kimutathatóan egyre mélyebben kibontott értelmezés eredményeként kell vizsgálni azt, hogy az időközben meghozott és korábbi előzetes döntéshozatali eljárásban foglalt szempontok érvényesülnek-e. A felperes keresetében írt közgazdaságtani törvényszerűségekről (ami a minden lényeges körülmény kategóriájába tartozik, mert kihat a szerződés teljesíthetőségére) nem adott kellő érthető tájékoztatást, magát az ismert tényt és annak várható hatását nem közölte, ez lett volna az EUB C-186/16 sz. ítéletében fejtegetett *működési mechanizmus* érthető *elmagyarázása*, tehát nem arról van szó, hogy a közgazdasági előadást kellett volna tartani. A később kifejtett pénzügyi tényekről a professzionális pénzügyi szereplő bank az ismerethiányos fogyasztóknak és zálogkötelezettnek elmulasztott információkat átadni, így amennyiben a konstrukció tisztességesnek is minősülne ez okból érvénytelen és semmis, így arra közvetlen végrehajtást elrendelni a Pp. 369. § a) pontja alapján nem lehet, mert végrehajtani kívánt követelés érvényesen nem jött létre, ezért a végrehajtás megszüntetésnek lett volna helye, de a szerződés érvényessé nyilvánításnak feltételei fennállnak, így a végrehajtás korlátozása volt szükséges.
- [68] A világos és érthető megfogalmazás körében abból indokolt kiindulni, hogy az átlag fogyasztó és a felperes nem rendelkezik különleges szakismerettel és szakértelemmel, ugyanakkor az ügyletkötés kockázata őt terheli. Ennek hiánya ellenére nem elvárható egy átlagos és körültekintő fogyasztótól sem, hogy a nem világos vagy nem érthető feltétel esetén a szerződéskötést megelőzően szakembernél tájékozódjon [2/2012. (XII. 10.) PK vélemény 6. a) pontjához fűzött indokolás], mint ahogy azt a deviza hitelezés társadalmi problematikája tényszerűen mutatja, milyen a tényleges átlagfogyasztó. Az üzleti életben mozgó ügyletkötő

személytől várható el, hogy a szerződéskötést megelőzően a számára nem érthető feltételek tekintetében tájékozódjon vagy szakember segítségével vizsgálja meg a pénzügyi terméket. Ilyen fokú elvárás támasztható pl. egy autókölcsönző cégtől (pl. flotta beszerzés esete), vagy egy távközlési cégtől, aki egy szakértő tájékoztatásnak költségét viselni is tudja. A fogyasztóvédelmi irányelvek és a rPtk. 205. § (1) bekezdése alapján nem a fogyasztónak kell utánajárnia a deviza alapú kölcsönügylet bankonként egyébként változó konstrukciójának működési mechanizmusának, hanem a professzionális szolgáltatást nyújtónak kell az általa kínált pénzügyi termékkel kapcsolatban a C-186/16 sz. ítéletben is kifejtett szempontok szerint a tájékoztatást megadni.

- [69] A bíróság pont a jóhiszeműség és elvárhatóság kapcsán előre kell bocsátani, hogy elhallgathatatlan köztudomású tény, hogy dr. Csányi Sándor az OTP Bank Nyrt. elnöke-vezérigazgatója és a II. r. alperes törvényes képviselője Jelasity Radován elnöke-vezérigazgatója is úgy nyilatkozott, hogy nem volt (nem lehetett) megfelelő tájékoztatás a deviza hitelek kapcsán, a kétezres évek eleje: <https://www.youtube.com/watch?v=6ntLFtC8AYY> „a bankok ugye azt mondták ezt nem érti meg egy átlagember (svájci alapú hitel) azt nem is lehet elmagyarázni, tehát szerintem nincs az a nyilatkozat amely alapján valaki tényleg megérthette volna milyen rizikó jön. Aztán jött a másik iskola...” (InfoRádió Aréna c. műsor, 2019. október 19.)
- [70] Az árfolyamkockázatot tartalmazó tájékoztatás megfelelőségét – azaz a 93/13/EGK Tanácsi (fogyasztóvédelmi) Irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében foglalt világos és érthető megfogalmazás követelményét – illetően az EUB a C-186/16 számú ítéletében, a C-26/13 sz. ítéletben is kifejtettek szerint ismét megállapította, hogy a fogyasztónak egyértelmű tájékoztatást kell kapnia arról, hogy e kockázat számára esetlegesen gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat, amennyiben az a pénznem, amelyben a kölcsönt törlesztenie kell, és amelyben rendszerint jövedelmét kapja, leértékelődik. Ennek keretében a szolgáltatónak az átváltási árfolyam lehetséges változásaira és a devizában felvett kölcsönrel összefüggő kockázatokra kell felhívnia a fogyasztó figyelmét.
- [71] AZ EUB a C-26/13 számú ítélete szerint a fogyasztóvédelmi irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló szerződési feltétel esetén azon követelmény alatt, amely szerint a szerződési feltételnek világosnak és érthetőnek kell lennie, nem kizárólag azt kell érteni, hogy az érintett feltételnek nyelvtani szempontból kell érthetőnek lennie a fogyasztó számára, hanem azt is, hogy a *szerződésnek átlátható jelleggel fel kell tüntetnie* az érintett feltételben meghatározott külföldi pénznem átváltási **mechanizmusának konkrét működését**, valamint az e mechanizmus és a kölcsön folyósítására vonatkozó *többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszonyt* (ez lenne a kumulatív hatás) oly módon, hogy a fogyasztónak módjában álljon egyértelmű és érthető szempontok alapján értékelni a számára ebből eredő gazdasági következményeket. Az ítélet 72. pontja azt is kimondta, hogy az *átláthatóságot kiterjesztően kell értelmezni*, a releváns ténybeli elemek összességének tekintette.
- [72] A C-51/17 számú ügyben hozott ítéletében az EUB mindezt azzal egészítette ki, hogy a világos és érthető megfogalmazás követelménye azt is magában foglalja, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltételnek nemcsak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára, abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelni kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is.

- [73] Az EUB C-186/16 sz. ítéletének 45. pontja kimondja, hogy a szerződési feltétel világos és érthető megfogalmazására vonatkozó követelményt úgy kell érteni, hogy az azt is előírja, hogy a szerződés átláthatóan tüntesse fel azon mechanizmus konkrét működését is, amelyre az érintett feltétel utal, valamint adott esetben az e mechanizmus és a többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszonyt, oly módon, hogy e fogyasztó pontos és érthető szempontok alapján értékelhesse a számára ebből eredő gazdasági következményeket (2014. április 30-i Kásler és Káslerné Rábai ítélet, C-26/13, EU:C:2014:282, 75. pont; 2015. április 23-i Van Hove ítélet, C-96/14, EU:C:2015:262, 50. pont).
- [74] A felperes egyik helytálló jogi érve pont az volt, hogy a kumulatív hatás miatt a többi feltételben előírt (egyoldalú kamat, költség és díjmelés lehetősége) miatt nem volt módja értékelni a számára ebből eredő gazdasági következményeket a szerződéskötés időpontjában, amely helytálló jogi érv.
- [75] Egyértelmű tájékoztatást kell kapnia a fogyasztónak arról, hogy e kockázat reális, számára *gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat*, amennyiben az a pénznem, amelyben a kölcsönt törlesztenie kell, és amelyben rendszerint jövedelmét kapja, leértékelődik. Ennek keretében a szolgáltatónak az átváltási árfolyam lehetséges változásaira és a devizában felvett kölcsönrel összefüggő kockázatokra kell felhívnia a fogyasztó figyelmét.
- [76] A világos és érthető megfogalmazás követelményének amennyiben a felpereseket nem csupán arról a lehetőségről tájékoztatták, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték, emelkedhet vagy csökkenhet, hanem emellett értékelni tudta az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt (esetlegesen jelentős) gazdasági következményeit is. Az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás további szükséges, de nem elégséges eleme, hogy a hátrányos árfolyamváltozásnak nincs felső határa, vagyis a törlesztő részlet akár jelentősen is megemelkedhet, valamint, ha abból az is kitűnik, hogy az árfolyamváltozás lehetősége valós, az a hitel futamideje alatt is bekövetkezhet. Nem elegendő tehát önmagában az, ha a tájékoztatásból a korlátlanág kitűnik, mert a C-186/16 sz. ítélet 45. pontja szerint a szerződés teljesítésére kiható mechanizmus konkrét mechanizmust, sőt, még az e mechanizmus és a többi feltételben előírt mechanizmus közti viszonyt is átlátható módon fel kell tüntetni.
- [77] A bíróságnak az rPtk. rendelkezései alapján objektíve kellett vizsgálnia, hogy a bank a tájékoztatási kötelezettségének eleget tett-e, tehát az rPtk. alapján nem volt jelentősége annak, hogy a felperes és a III. r. alperes elolvasta-e azt, ugyanis az objektív vizsgálat azt jelenti, hogy a fogyasztót abba a helyzetbe kell hozni, hogy annak elolvasása esetén a tájékoztatás adekvát legyen. Erre utal a Kúria fenti emlékeztetőjének 6. pontja is, miszerint önmagában az, hogy esetleg maga nem járt el kellő körültekintéssel, nem zárja ki, hogy arra hivatkozzék, hogy a pénzügyi intézmény nem, vagy nem megfelelően tett eleget a tájékoztatási kötelezettségének. A Kúria fenti emlékeztetőjének 2. pontja szerint az árfolyamkockázatról való tájékoztatás tisztességes volt-e vagy sem, a bizonyítékok összességének értékelésén alapuló mérlegelési kérdés.
- [78] A bíróság osztotta a felperes által hivatkozott (12. sz. előkészítő irat, 3. oldal) Fővárosi Ítéltábla 2020. augusztus 26-án kelt korábbiakkal konzekvens, 13.Gf.40.485/2019/18. sz. jogerős közbenső ítéletét, amelyben a perbeli szerződéssel egyező kölcsönszerződés érvénytelenségét állapította meg, abból kiemelve, hogy a [43] bekezdés szerint: „Minden további magyarázat nélkül **ez a tájékoztatás nem volt alkalmas arra, hogy biztosítsa a szerződéskötés következményeinek kellő idejű megismerhetőségét.** A devizában megállapított törlesztő részletek forintban megfizetendő Ja jelen bíróság álláspontját: „Sem a szerződéskötést megelőző írásbeli tájékoztatás, sem a kölcsönszerződés VII. pontjából (CHF klauzula) nem következik félreérthetetlen módon, hogy amennyiben a folyósítás napján

érvényes árfolyamhoz képest a forint árfolyama gyengül, abban az esetben a devizában megállapított törlesztő részletek forintban megfizetendő ellenértéke korlátlanul megnövekedhet, a felperesek jövedelmi, vagyoni viszonyait meghaladó mértékűvé válhat, aminek valós kockázata van a futamidő alatt is. Az ellentmondásoktól mentesen megszővegezett és egyértelmű tartalom hiányában a felperesek számára nem volt érthető és világos az általuk viselni vállalt árfolyamkockázat korlátlansága, és nem láthatták át a forint leértékelődésével annak eredményeként jelentkező, őket érintő gazdasági következményeket.” A tájékoztató nem tért ki a fogyasztók fizetési kötelezettségének a kitétségére az árfolyam és a svájci frankra irányadó kamat változása szempontjából az egyes változók egyenként előidézett hatására és az együttesen bekövetkező változásuk következményére a törlesztőrészletek mértékében. Az ítélet [45–46] bekezdése kimondja: Amennyiben az árfolyamkockázat korlátlan viselésére vállalt kötelezettség lehetséges hatása világos és érthető lett volna, a szerződésben vállalt kötelezettségnek ezt a tartalmat kellett volna visszaadnia. A kölcsönszerződés VII.2. pontjában a felperesek azt vették tudomásul, hogy jelentős árfolyamkockázatuk keletkezhet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik és a kölcsön fedezete nem CHF forrás. A VII.1. pont szerint a pótfedezet biztosítására abban az esetben köteles az adós, ha a CHF HUF árfolyam nagymértékben változik. A szerződésnek az a pontja a nagymértékű változást legalább 5%-os mértékben definiálja. Mindez jelen perben is irányadó. A [47] bekezdés szerint: A fogyasztó számára alapvető jelentőséggel bír az, hogy a szerződéskötést megelőzően megismerheti-e a szerződési feltételeket és a szerződéskötés következményeit. Többek között ezen információk ismerete alapján dönti el a fogyasztó, hogy az eladó vagy a szolgáltató által előzetesen meghatározott feltételeknek elkötelezi-e magát (C-377/14. számú ítélet 64. pont). Csak a fogyasztó pénzügyi helyzetének és adott hitelezési célnak megfelelő termékre vonatkozó információk szerződéskötést megelőző átadása és magyarázata nyújtanak ehhez megfelelő információt és segítséget. A [48] bekezdés alapján: Sem a szerződéskötést megelőző írásbeli tájékoztatás, sem a kölcsönszerződés VII. pontjából (CHF klauzula) nem következik félreérthetetlen módon, hogy amennyiben a folyósítás napján érvényes árfolyamhoz képest a forint árfolyama gyengül, abban az esetben a devizában megállapított törlesztő részletek forintban megfizetendő ellenértéke korlátlanul megnövekedhet, a felperesek jövedelmi, vagyoni viszonyait meghaladó mértékűvé válhat, aminek valós kockázata van a futamidő alatt is. Az ellentmondásoktól mentesen megszővegezett és egyértelmű tartalom hiányában a felperesek számára nem volt érthető és világos az általuk viselni vállalt árfolyamkockázat korlátlansága, és nem láthatták át a forint leértékelődésével annak eredményeként jelentkező, őket érintő gazdasági következményeket. A [49] bekezdés szerint: A 2014/17/EU irányelv csak 2016. március 21-étől hatályos és az azt követően kötött szerződésekre alkalmazandó, de a jelen perben megalkotásának története és a célja is jelentős. A preambulának 4. és 30. pontja alapján egyértelművé teszi, hogy a deviza alapú szerződést megkötő fogyasztók ténylegesen nem értették meg az általuk vállalt kötelezettség mibenlétét. Az irányelv preambuluma bekezdéseiből az következik, hogy a fogyasztók azért kötötték meg a deviza alapú szerződéseket, mert azokat a forintkölcsönöknél előnyösebbnek hitték.

[79] Erre az álláspontra helyezkedett a Győri Ítéltábla is a Pf.IV.20.199/2019/7/I. számú közbenső ítéletében az alperes által alkalmazott azonos tartalmú tájékoztató és szerződési feltételek vizsgálatát követően.

[80] A Kúria fenti emlékeztetőjének 3. pontjára is figyelemmel az árfolyamkockázat viselésével kapcsolatos nem megfelelő tájékoztatás jelen esetben megállapítható, tehát tisztességtelen és így érvénytelen a szerződésnek az a rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot a III. r. alperes, azáltal a felperes viseli. Mivel ez a főszolgáltatás körébe tartozó szerződési

rendelkezés, ennek érvénytelensége az egész szerződés érvénytelenségét eredményezi, aminek következtében az alperes nem kötelezhető az árfolyamkockázat viselésére, közvetlen végrehajtásnak nem lenne helye, az alábbi okok miatt.

- [81] A perbeli szerződés megkötését a III. r. alperes részéről az indokolta – ezzel egyező a 6/2013. PJE határozat indoka is –, hogy a forint alapú kölcsönszerződésekre irányadónál alacsonyabb mértékű kamat ellenében kívántak kölcsönhöz jutni. Nem vélelmezhető, hogy az egyes devizák forinthez viszonyított értéke változásának mechanizmusával (főleg az akkori) átlagos fogyasztó tisztában volt (ezért is lett gond a deviza hitelezésből, mert nem olvasták illetve ha igen tömegesen azt nem értették meg vagy a tájékoztatás nem volt adekvát), ideértve a modern devizapiac működését és azt, hogy akár napi szinten is jelentős kilengések következhetnek be. A legutolsó időkig az államok kötött árfolyamrendszert követték, az árfolyamkorlát csak 2008. február 26-án szűnt meg, mégha ez a svájci frankot nem is érintette, de svájci oldalról igen, ami csak az utóbbi időben szűnt meg. Az árfolyam ki van téve a tőzsdei spekulációnak, így az árfolyamok drasztikus változására rövid időn belül, akár különösebb gazdasági indok nélkül is sor kerülhet – fogalmazta meg világosan és érthetően a 2016. szeptember 28-i újabb kúriai Emlékeztető. Ez a változás a 2000-es években sem ment át a köztudatba, ezért külön tájékoztatásra volt szükség. A kölcsönszerződésből ugyanakkor az megállapítható, hogy a szerződő felek szándéka svájci frank alapú szerződés megkötésére irányult. A rendelkezésekből ugyanakkor csak azt tudta felismerni, hogy a perbeli szerződés svájci frank alapú, tehát a konstrukciónak köze van egy másik fizetőeszközhöz, amelynek egyébként is tudottan árfolyama van és ez változhat.
- [82] A bíróság itt rögzíti, hogy a III. r. alperes ellenkérelme arra irányult még a személyes meghallgatásakor, hogy a keresetet el kell utasítani, mert teljes érvénytelenséggel járna, így az nem áll érdekében (elszámolás hiányában). Ennek tükrében értékelhető a III. r. alperes azont nyilatkozata, miszerint mindent értett, ugyanakkor a fentebb írtak szerint ha ez igaz is, a felperesnek is mindent értenie kellett volna.
- [83] A szerződés megkötésekor a hitelnyújtással foglalkozó megfelelő pénzügyi elemzői tudással rendelkező gazdasági szereplők számára már ismeretes volt, hogy a lappangó gazdasági válság kitöréssel, majd összeomlással fenyeget, amely a svájci frank árfolyamának aránytalan, akár a gazdasági fundamentumoktól elszakadó mértékű emelkedéséhez vezet. Ilyen körülmények között nem volt reális esélye annak, hogy a forint számottevően erősödjön a svájci frankhoz képest, vagy hogy akár csak tartsa a szerződés megkötése időpontjában jellemző árfolyamot. A bíróság jelentőséget tulajdonított ugyan a szerződéskötéshez képest később, 2008. július 4. napján a www.origo.hu internetes oldalon megjelent elemzés tartalmának (amely nyilván nem aznap vált világossá, hanem korábban is ez volt a trend és végeztek elemzéseket a bankok is), amely szerint a forint tartós erősödését számos kockázati és bizonytalansági tényező teszi kétségessé. A magyar gazdasági mutatók ugyanis a leggyengébbek közé tartoznak Európában (Fővárosi Törvényszék 23.P.24.409/2014/13. sz. ítélet).
- [84] Amennyiben bizonyított is lenne a „Tájékoztató” felperes részére történő kellő időben való átadása, akkor a bíróság az érthető, a működési mechanizmusra is kiterjedő elmagyarázást továbbra sem látná megállapíthatónak ezen fenti indokok miatt, mert a II. r. alperes az általa ismert vagy megismerhető információkról, mint professzionális fél az információ hiányában szenvedő félt nem tájékoztatta teljes körűen, ahogy azt a felperes is kifejti. A közgazdaságtani törvényszerűségeket, a működési mechanizmust (def.: eljárás, kezelés, menet, egy adott tevékenységet irányító elvek rendszere, folyamatok összefüggő rendszere) az EUB ítéletei szerinti szinten és mértékben el lehetett volna magyarázni, hiszen a tájékoztató részben

tartalmaz ilyet. Ezt támasztja alá a más perekből a bíróság által hivatalból ismert azon tény is, miszerint pl. az ELLA Bank Zrt. eleget tudott ennek tenni, részletesen elmagyarázta a működési mechanizmust és a várható trendeket is. Az ELLA a PSZÁF ajánlása alapján készített Ügyfélértékelő a várható kockázatokra konkrétan kitér, a kamatparitás elve alapján, azaz a Kúria 6/2013. PJE jogegységi határozatával ellentétben (II.3: „A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által a Kúria részére 2013. május 31-én adott tájékoztatás szerint, a 2001-2008 közötti időszakban a pénzügyi intézmények sem láthatták előre a jövőbeni árfolyamváltozásnak sem a mértékét, sem az irányát. Ezen időszakban a Magyar Nemzeti Bank stabilitási jelentései sem utaltak jelentős árfolyamváltozásra.) az annak alapjául szolgáló PSZÁF véleménnyel szemben ezt meg tudja tenni. Márpedig a kamatemelkedés az ELLA Ügyfélértékelő szerint is várható árfolyam emelkedéssel jár, a svájci frank esetében, míg a forint tovább gyengül, ez nyilvánvaló közgazdasági törvényszerűség. Az ELLA Ügyfélértékelő a 3. pontja szerint: „A múltbeli adatokból kiindulva középtávon devizakamat-emelésre is lehet számítani. A kamatemeléssel párhuzamosan vagy ettől függetlenül is bekövetkezhet forint árfolyamának gyengülése.” Míg a záró a 6. pontban: „A jelenleg olcsó devizahitelek kamatterhei ugyanis várhatóan növekedni fognak, ám ennek mértékét senki sem tudja megjósolni.” Tehát nem hogy az árfolyam változás iránya volt várható, hanem még e deviza a kamatemelkedése is várható volt. Az is köztudott, hogy a Budapesti Értéktőzsde már 2004-ben, és a Bloomberg is a várható trendeket előre jelezte, amely meg is valósult. Mindezen köztudomású tényekről és az ellenbizonyítás lehetőségéről a bíróság a feleket a tárgyaláson tájékoztatta a Pp. 163. § (3) bekezdése alapján.

[85] A Bszi. 32. § (1) bekezdés a) pontja alapján meghozott fenti a jogegységi határozat ténykérdésben foglal állást, állami szerv tájékoztatására alapozva (független igazságügyi szakértő vagy ilyen testület szakvéleményére nem alapozva), miszerint nem volt előrelátható a devizapiac változása. Ugyanakkor a Kúria Konzultációs Testületének 2019. április 19-i emlékeztetőjének 2. pontja szerint, hogy annak megítélése, hogy az adott ügyben az árfolyamkockázatról való tájékoztatás tisztességes volt-e vagy sem, a *bizonyítékok összességének értékelésén* alapuló mérlegelési kérdés, így erre nézve a bíróságok számára jogegységi határozattal további kötelező iránymutatás általános jelleggel nem adható.

[86] A tőzsdei, a forex ügyletek, deviza piaci kereskedés is ilyen törvényszerűségeken alapszik. Természetesen lehetségesek váratlan események, de külön irodalom van az árfolyam elemzésének (technikai – pl. Eliot hullámok, mozgóátlagok, trend vonal –, és fundamentális elemzés: egy részvényre jutó érték, EBIDTA mutató, pénz instrumentum esetében az adott ország kamat szintje), amelyre a tőzsdén milliós összegeket tesznek kockára (ez jellemzően a nem várt eseményekből adódik és nem a teljes kiszámíthatatlanságból), megfelelő tudás birtokában jellemzően sikerrel. Ez is azt mutatja, hogy a devizában kikötött ügyletnek különleges kockázata, speciális működési mechanizmusa van. Ha nem léteznének trendek (azaz törvényszerűségekké leírható mechanizmusok), akkor ezen kereskedések és a befektetések – maga a pénzpiaci kereskedés – így pl. a pénzünk külföldi devizában történő tartása is értelmetlenség lenne és nem is létezne. Természetesen ebből nem következik, hogy 20-30 évre a trendek előre jelezhetőek lennének (konfidencia intervallum miatt, de a várható irányok a felperes által kifejtettek szerint előre jelezhetőek voltak.

[87] A várható emelkedést az ún. horvát ítélet, bárki által interneten hozzáférhető indokolás szerint: „...megállapításra került, hogy a beperelt bankok nemcsak hogy nem figyelmeztették fogyasztóikat erre a lehetőségre, hanem még általánosságban sem ismertették a világváluták hektikus természetét, a mai „lebegő valuták” természetét, és számos egyéb tényezőt, mely kihathat az árfolyamokra, ami nehezen tervezhetővé teszi őket tíz, húsz vagy harmincéves távlatra, s még kevésbé ismertették az IMF említett elemző tanulmányát, vagy egyéb a

szakemberek tanulmányait a svájci frankra kifejtett, teljesen előrelátható jövőbeni eurózónára gyakorolt tőkenyomásról. A bíróság megállapította, hogy a szerződésnek azon rendelkezései, melyek szerint a tőke összegét a svájci frankhoz kötik, az átlagos fogyasztónak érthetetlenek, tisztességtelenek, és ennek következtében semmisek, mert a bankok, a szerződések megkötése előtt és alatt négy tényről mulasztották el tájékoztatni a fogyasztókat: a minden devizazáradékhoz kötődő általános kockázatról, arról a tényről, hogy a svájci frankhoz kötött záradékoknak sokkal nagyobb kockázata van valutaközi változások esetén, mint az euróhoz kötött záradékoknak (mert a HNB árfolyampolitikája a kuna-euró árfolyamstabilitás fenntartásán alapul, míg az összes többi valuta, a kunához képest, nem áll a HNB ellenőrzése alatt, ami következik a 2013. június 7-i HNB nyilatkozatából). (E kijelentés igaz magyar rendszere is, amíg az euró egy kijelölt sávban mozgott.) Az indoklás kifejti azt is, hogy: „Azonban az elsőfokú bíróság azt az álláspontot képviseli, hogy az alperes bankok felelőssége nem azért áll, mert nem látták előre a svájci frank rendkívüli méretű, euróval szembeni erősödését (48%), hanem azért, mert a fogyasztók előtt elhallgatták azt, amit tudtak illetve kellett volna tudniuk.” Az uniós jog fényében történő tagállami bírósági joggyakorlat fejlődését mutatja a lengyel törvénykezés is. Lengyelországban a legfelsőbb bíróság 2016-2017-ben több mint 70%-ban a hitelezőknek adott igazat, 2019-ben ez az arány kevesebb mint 20% volt. Az ügyfelek jellemzően azzal az állítással nyerik meg a pereket, hogy a félvezették őket a hitelek értékesítése során (ING elemzés).

[88] A 2016. március 21-től hatályos 2014/17/EU irányelv preambuluma 4. és 30. pontjából is kitűnik, hogy a deviza alapú szerződést megkötő fogyasztók ténylegesen nem értették meg az általuk vállalt kötelezettség mibenlétét. Az irányelv preambulum bekezdéseiből az következik, hogy a fogyasztók azért kötötték meg a deviza alapú szerződéseket, mert azokat a forintkölcsönöknél előnyösebbnek hitték.

[89] Az alperesek sem állították, hogy a bank ezen szükséges általános és speciális közgazdaságtani, pénzügyi ismeretekkel nem rendelkezett, ahhoz ne értene, illetve a felperes által állított törvényszerűségek helyességét nem vonták kétségbe.

[90] A bíróság a Pp. 163. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel a (2) bekezdésben foglaltakra és a (3) bekezdés szerint közölt és nem vitatott köztudomású tényekre és szolgáltatott bizonyítékokra – arra a meggyőződésre jutott, hogy az adott gazdasági helyzetben a közgazdasági törvényszerűségek alapján a devizapiac változásnak várható iránya, annak reális veszélye előre látható volt. A bíróság a bizonyítékok mérlegelése során figyelemmel volt arra, hogy a PSZÁF szakkérdésben foglalt állást és nem ismert, hogy azt pontosan mely tények és bizonyítékok alapján tette, így az jelen per szempontjából aggályos.

[91] Mindazonáltal a fenti jogegységi határozat az uniós jog érvényre jutását gátolja annyiban, hogy az elsőbbséget élvező uniós jog a fogyasztóvédelmi tanácsi irányelv értelmezését adó C-186/16 sz. ítélet 47. pontja kimondja: „Konkrétan, a nemzeti bíróságnak a szerződéskötést övező körülmények összességének figyelembevételkor meg kell vizsgálnia, hogy a szóban forgó ügyben tájékoztatták-e a fogyasztót a kötelezettségvállalását esetlegesen befolyásoló valamennyi olyan tényezőről, amely révén felmérheti különösen az általa felvett hitel teljes költségét. E vizsgálat során meghatározó szerepe van egyrészt annak, hogy a feltételek világosak és érthetőek-e ahhoz, hogy azok révén az átlagos – azaz a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő – fogyasztó felmérje e költséget, másrészt annak a körülménynek, hogy a hitelszerződés nem tesz említést az e szerződés tárgyát képező áruk és szolgáltatások *jellegénél fogva elengedhetetlenek tekintett információkról.*” Az ítélet „övező körülmények”, „valamennyi tényezőről” szófordulata arra enged következtetni – a hasznos válasz elvét követve –, hogy a felperes és a bíróság által kifejtett ismert tényekről tájékoztatni kellett volna a fogyasztót.

- [92] A C-186/16 sz. ítélet a harmadik kérdésre adott válaszában harmadik bekezdése nem hagy kétséget a felől, hogy, mindazon körülményekre, amelyekről a bank a szerződés megkötésének időpontjában tudomása lehetett, és amelyek az említett szerződés későbbi teljesítésére kihathattak, arról tájékoztatni kell. Az ítélet ehelyütt kimondja azt is, hogy a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy az alapeljárás valamennyi körülményére, és különösen az eladónak vagy szolgáltatónak, a jelen esetben a banknak a lehetséges árfolyam-ingadozásokkal és a külföldi pénznemben folyósított kölcsönben rejlő kockázatokkal kapcsolatos szakértelmére és ismereteire tekintettel megvizsgálja, hogy fennáll-e az említett rendelkezés értelmében vett jelentős egyenlőtlenség, ebből következik, ha ez vizsgálat tárgyát kell képezze, akkor ezzel ellentétes általános érvényű ténymegállapítás (nem volt előre látható) a jogegységi határozatban nem rögzíthető.
- [93] Ezzel egyező a C-51/17 sz. ítélet negyedik kérdésre adott válasza, hogy a szerződés megkötéskor fennálló *összes körülményre* terjedjen ki a tájékoztatás. Az ítélet 50. pontja azt is kimondja, hogy meg kell vizsgálni, hogy a bank rendelkezésre bocsátott valamennyi releváns információt, hogy felmérhessék a pénzügyi következményeket. Az összes körülmény és a valamennyi szóhasználat figyelemmel a tájékoztatás nem szűkíthető le a korlátlanságra és a veszély reális voltára vonatkozó figyelemfelhívásra, mert a fentiek szerint voltak releváns információk, amelyek figyelmen kívül maradtak.
- [94] A Kúria emlékeztetőjéhez képest – miszerint a C-51/17 sz. ítélet nem jelent újat – ezek tükrében látott új momentumokat a fentiek szerint ezen ítéletben is. A bíróság nem osztotta a Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Tanácskozásnak 2015. november 9-10-i Kúria emlékeztetőben is felelhető álláspontját sem az adekvát tájékoztatás tartalmát illetően (elegendő ha kitűnik, hogy: korlátozás nélküli, iránya és mértéke előre nem állapítható meg, lehetősége valós), mert az EUB újabb ítéletére figyelemmel meghaladott és kötőerővel sem bír. A 2016. június 8-i Kúria Konzultációs Testületének Emlékeztetője szerint a már felsőbb bíróság is arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a pénzügyi intézménynek *egyedileg, konkrétan el kell magyaráznia a fogyasztó számára az árfolyamkockázat mibenlétét*. Az alperes által hivatkozott tájékoztatások sablonok, azokban egyediség, elmagyarázás nincs.
- [95] A jelen bíróság az EUB ezen ítéleteiben előírtaknak csak akkor tud eleget tenni és vizsgálni, hogy a külföldi pénznemben folyósított kölcsönben rejlő kockázatokkal kapcsolatos szakértelme mire terjedhetett ki, ha e tekintetben nem veszi figyelembe a Kúra 6/2013. PJE sz. jogegységi határozat rendelkező részében és III. 1. pontja szerinti, csupán az indokolásban rögzített tényeket az előreláthatóság kapcsán, mert ennek feltétel nélküli elfogadása az eldöntené a ténykérdést és a tények, bizonyítékok mérlegelését az egyedi ügyekben kizárná (függetlenül akár a szerződéskötés időpontjától és a devizanemtől), ezáltal az EUB ítéletén keresztül az uniós jog érvényesülését zárná ki.
- [96] A fentebb vázolt gazdasági körülmények a szerződéskötéskor ismertek voltak, illetve arról a professzionális pénzügyi intézmény tudhatott volna. Az alperesek a felperes által állított közgazdasági törvényszerűségeket és előreláthatóságot kifejezetten nem cáfolták, csak a Kúria jogegységi határozatában foglaltakra utaltak, amely szerint egy szempontot kiragadva kimondta, hogy az nem volt előre látható, de nem állította, hogy ezekről nem tudott vagy a törvényszerűséget ne ismerte volna. Nem volt ez lehetetlen feladat – csak esetlegesen a bank érdekében nem állt –, hiszen pl. a K&H Bank üzleti tájékoztatója és az ELLA Bank is képes volt erre, a fentebb idézettek szerint.
- [97] A kockázatfeltáró tájékoztató egyéb elmagyarázó tartalmát illetően a következőkre kell rámutatni: nem a közgazdaságtani magyarázatok és oktatás esetén lett volna megfelelő, hanem akkor, ha az az ebből levont, a kockázatokat jelentő tényezőket, szempontokat, a várható irányokat kifejti. A korlátlanságra, az igen jelentős emelkedés reális voltára tekintettel

fel kellett volna hívni a felperes és az adós figyelmét arra, hogy a forint svájci frank árfolyama alakulhat úgy, hogy a fizetési kötelezettségük súlyos terhet róhat, sőt meghaladhatja a jövedelmi és vagyoni viszonyaik által biztosított teljesítőképességet. A korlátlan és a jelentős szó között különbséget kell tenni. Az előbbi akár határtalanságot (bármennyi), míg utóbbi számottevőségre, határon túliságot feltételez csak, azaz van viszonyítás, de az nem érheti el a bármennyit, mert az csak szubjektív fogalom, míg a korlátlan, objektív, mert nincs viszonyítási pont. Mindezek alapján az II. r. alperes részéről elvárható a rHpt. 203. § (6) bekezdésében foglalt előírásnak megfelelő tájékoztatás az lett volna, ha a gazdasági körülményeket részletesen bemutatja a perbeli szerződés megkötését megelőzően, utalva arra, hogy közép és hosszú távon a forint gyengülése a svájci frankkal szemben törvényszerű és az ezzel ellentétes folyamat hosszabb távon elenyésző valószínűséggel.

[98] A kumulatív hatást illetően megalapozottan hivatkozott a felperes arra, hogy a kölcsönszerződés azért sem érhető, mert az EUB C-51/17 számú ítéletének 4. kérdésre adott válaszából továbbra is értékelendő árfolyamrésre, valamint egyoldalú módosítási jogra tekintettel a felperesek egyáltalán nem lehettek tisztában a kötelezettségük működési mechanizmusával és e mechanizmusnak a fizetési kötelezettségeikre gyakorolt tényleges hatásával (C-26/13 számú „Kásler” ítélet). A felperes és a III. r. alperes e három szerződési feltétel mellett nem tudták megállapítani és ellenőrizni, hogy az aktuális fizetési kötelezettségük melyik feltételre visszavezethetően és hogyan változott. A fizetési kötelezettség megváltozásához már a szerződés megkötésekor ismerni kellene azokat a szabályokat, amelyek alapján az adós és a zálogkötelezett felperes átláthatta volna azt, hogy mely körülmény bekövetkezése a hiteldíj mely elemét, milyen mértékben növelheti meg. A perbeli kölcsönszerződés ilyen szabályt nem fogalmaz meg. Ennélfogva fogva a szerződés megkötésekor felperes fizetési kötelezettsége megváltozását és a megváltozott fizetési kötelezettség működési mechanizmusát sem láthatta át. A szerződés ugyanis biztosítja alperes számára az egyoldalú hiteldíjemelést. A szerződés nem ad meg szabályokat arra nézve, hogy pontosan mely körülmény bekövetkezése a hiteldíj mely elemét, milyen mértékben emelheti meg. Ilyen körülmények mellett kizárt az, hogy a fizetési kötelezettség megváltozására vonatkozóan a szerződés megkötésekor, az abban szereplő feltételek alapján bármilyen számítás, kalkuláció elvégezhető lett volna, hiszen ehhez az szükséges, hogy az adós a szerződés megkötésekor ismerje, hogy mely körülmény bekövetkezése a hiteldíj elemét milyen mértékben fogja megváltoztatni, továbbá szükséges a fizetési kötelezettség részét képező árfolyamrés mértékének ismerete is.

[99] A jogtörténeti szempontú jogértelmezési módra utalva pedig kiemelendő, hogy a mai értelemben nem fogyasztóval szemben a Kúria a szerző által (Bessenyő András: A devizahitelek és a római jog II., A deviza klauzla lehetséges értelmezései c. studium, JURA 2015. sz. 8-9. oldal) is kiválóan tartott P.IV.1515/1925., Hiteljogi Döntvénytárban megjelent határozat is alátámasztja. Lényegében egyező konstrukció alapján (a svájci frank árfolyama a világháború utáni gazdasági válságban a csillagokba szökött) csak a szerződéskötéskor fennálló árfolyamkülönbség viselésre kötelezték a kezet, mert a szerződés értelmezésénél nem annyira a használt kifejezések betűszerinti értelme, mint inkább a szerződő felek akarata irányadó. Kétség esetén azt kell a felek akaratának tartani, ami tekintettel az eset körülményeire és az élet felfogásra, a méltányosnak leginkább megfelel. A szerződéskötés időpontjában ezen felek még nem is sejtették, hogy milyen történelmi események következnek. Tény, hogy jelen esetben kedvezőbb volt a kamat, de a bíróság álláspontját szerint ez nem kompenzálta az kialakult jelentős egyensúlytalanságot.

- [100] A mindezen okok miatt a fogyasztói szerződésben szereplő tisztességtelen kikötés semmis, ugyanis az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó kikötés tisztességtelen, e feltétel pedig a nem világos, nem érthető és az rPtk. 205. § (3) bekezdésben előírt minden, a szerződést érintő lényeges körülményről való, fentiekben és a felperes által felhívott tájékoztatás hiánya állapítható meg, amely a kölcsönszerződés teljes érvénytelenségét okozza. Ezen és a korlátlan árfolyamkockázat viselésének fogyasztóra való telepítéséről szóló kikötés a kifejtettek szerint nem világos és nem érthető. A fogyasztói szerződésben kikötött tisztességtelen kikötés – a főszolgáltatás körében mivel nem világos és nem érthető – semmiséget jelent. Semmis szerződésre pedig jogot alapítani nem lehet, sőt felmondani sem lehet. Ezért a bíróság az rPtk. 239/A. § (1) bekezdése és a fentebb kifejtett EUB ítélet alapján a bíróság a felperes megállapítási keresetének helyt adott, annak ellenére, hogy a kölcsönszerződésnek nem volt alanya az EUB C74/15 sz. ügyben hozott ítélete alapján.
- [101] A felperes álláspontját osztva a bíróság a folyósítási jutalék – mint a főszolgáltatásnak nem ellenszolgáltatása, tehát nem képezi a szerződés elsődleges tárgyát – tisztességtelenségét is megállapította, mert amögött tényleges többlétszolgáltatás nem állt, a II. r. alperes saját kötelező, a meghatározott pénzösszeg rendelkezésre bocsátási kötelezettségéért kívánt „jutalékot” felszámítani, amely szóhasználat nem világos, nem érthető: a jutalék valamilyen más érdekében végzett tevékenységért járna. A bíróság e tekintetben osztotta a Kúria BH2020.180.35. számú határozatának ratio decidendije és indokolásában foglalt jogi érveket.
- [102] A bíróság ezen bírósági határozat fényében a kezelési költséget nem tartotta tisztességtelennek, osztotta az I. és II. r. alperesek fentebb ismertetett álláspontját, míg annak mértékére nem volt bizonyítási indítvány, így a jelentős egyensúlytalanság a lentebb látható táblázatból is kitűnően, figyelemmel a kölcsön összeghez képest felmerülő havi fizetési kötelezettségekre nem volt aránytalan, figyelemmel a C-621/19 sz. EUB ítéletre amely a konszenzus szempontjából is releváns.
- [103] A felperes további kereseti kérelme is megalapozott volt. A zálogszerződésben 3. pontjában szereplő kikötés a fogyasztó és a bank között jelentős egyensúlytalanságot okoz, a fogyasztó hátrányára a banknak indokolatlan előnyt biztosít az ingatlan tulajdonosi részjogosítványának korlátozásával, figyelemmel arra is, hogy ez 240 hónapon át terhelné. Így a bíróság a Ptk. 239/A. § (1) bekezdése alapján a perbeli kikötés tisztességtelenségét megállapította, amely azonban a fentiek szerint nem vezetett a végrehajtás megszüntetésére, mert a főszolgáltatást nem érintette, a szerződés teljes érvénytelenségét nem okozta. A részleges érvénytelenség folytán ez azzal a jogkövetkezéssel jár, hogy ezen kikötés a felperest nem köti.
- [104] A felperes a DH2 törvény 37-37/A. §-a alapján és a Pp. 370/A. §-ában foglaltak szerint – egyébként a perköltség szempontjából is jelentőséggel bír, annak elutasítását kérő, a később benyújtott, a felülvizsgált elszámolásra is kiterjedő elszámolás ellenére ellenkérelmet nem változtató, ezáltal pervesztes III. r. alperes érdekét is szolgáló – módon az érvénytelen kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítását és másodlagosan a végrehajtás korlátozását is kérte, amely részben megalapozott.
- [105] A BH2017. 24. sz. határozat szerint a devizaalapú kölcsönszerződés biztosítása céljából megkötött zálogszerződés érvénytelenségére hivatkozó zálogkötelezett kereseti kérelmére a 2014. évi XL. törvény hatálya kiterjed [2014. évi XL. tv. 1. §, 37. §]. A felek közötti kölcsönszerződés kikötései, valamint a szerződéskötés előtti tájékoztató együttesen meghatározott tartalma alapján a III. r. alperes – az általánosan tájékozott, ésszerűen

figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó mércéjén keresztül – azt számításba vehette, hogy a perbeli kölcsönszerződéshez kapcsolódik árfolyamkockázat, de nem ismerhette fel azt, hogy a kockázatviselésének nincs felső határa, az korlátlan, és azt sem, hogy az a fizetési kötelezettségeikre milyen hatást gyakorol. Mindezek alapján a bíróság a szerződést érvényessé nyilvánította, megállapítva a III. r. alperes ezen kötelemből fakadó fizetési kötelezettségének összegét. Az érvényessé nyilvánítás során a bíróság a szerződés rendelkezéseit, a felvett összeg (69.471 CHF, felvételkor árfolyamon: 11,669 millió Ft) és kamat (induló évi 4,75%), illetve THM, a visszafizetett összeg, és az érvénytelen szerződés alapján lejárt tartozás, és a több mint kb. 22,3 millió forint visszafizetésére vállalt eredeti kötelezettség, a 240 hónapos futamidő ítéletet követő 2026-ban való leteltére figyelemmel a 180 CHF/Ft árfolyam plafonig maximálta a III. r. alperes, ezáltal a felperesen, mint dologi adóson végrehajtható követelés összegét. A bíróság az érvényessé nyilvánítás során figyelemmel volt arra, hogy a felek között a bank gazdasági tevékenységbe eső üzleti szerződést kötött, amelynek célja az volt, hogy nyereségre tegyen szert. A III. r. alperes esetében pedig arra, hogy kamat fizetési kötelezettséget vállalt, és nem tartotta érthetetlennek a szerződést és abból ki is tűnik, hogy van egyfajta kockázat. A bíróság az igazmondásra köteles tanú, a bank alkalmazottjának tanúvallomását és a felek előadását is figyelembe vette, miszerint egyfajta korlát kitűnt a tájékoztatásból és a felperes II. r. alperesi tájékoztatása az inadekvát VII. pontba foglalt deviza klauzulára terjedt csak ki. A bíróságnak az volt a feladata, hogy úgy nyilvánítsa érvényessé a perbeli kölcsönszerződést, hogy csupán a *jelentős* egyensúlytalanságot küszöbölje ki, ugyanakkor akadályozza meg, hogy bármelyik fél jogalap nélkül gazdagodjon és olyan módszer kerüljön alkalmazásra, amely nem terhesebb a III. r. alperesre, hiszen a kedvezőbb kamatérték miatt választotta ezt a konstrukciót. A bíróság a jogkövetkezmény alkalmazásnak megválasztása során figyelemmel volt a Kúria 2019. június 20-án kelt, „Az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződési kikötések érvénytelensége esetén alkalmazandó további jogkövetkezmények köre és tartalma” c. emlékeztetőjére:

(https://kuria-birosag.hu/sites/default/files/konz_testulet/deviza_megoldasi_javaslatok3.0.pdf)

[106] Annak meghatározása, hogy a fogyasztó milyen mértékű árfolyamkockázatot viselésére köteles (maximált árfolyam) bírói mérlegelés tárgya, hiszen a jelentős egyenlőtlenség mindig csak a konkrét szerződés tekintetében vizsgálható. Az árfolyamváltozás azon mértékének a meghatározása, amely a felek jogaiban és kötelezettségeiben bekövetkezett egyenlőtlenséget az adott esetben már „jelentőssé” teszi, több szempont figyelembevételével állapítható meg. Annak van jelentősége, hogy a devizaalapú szerződés alacsonyabb kamatmértéke által nyújtott előnyök meddig ellensúlyozták – az adott szerződési tartalom mellett – az árfolyamváltozásból eredő hátrányokat. Jelentősége van továbbá a felvételkor árfolyamnak, az alkalmazott kamatmértéknek. Figyelembe kellett venni, hogy tisztességtelenség hiányában milyen helyzetben lenne a fogyasztó. Így az is, hogy a tájékoztatás hiányában, vagy nem megfelelő tájékoztatás mellett is az átlagos fogyasztónak tudnia kellett, miszerint az árfolyam akár reá nézve kedvezőtlen irányban is változhat. Az infláció jelenségével viszont az átlagos fogyasztó is tisztában volt, tehát annyit mindenképpen fel kellett ismernie, hogy a devizaalapúságból következően, valamint a forint és a svájci frank inflációjának különbségéből adódóan az árfolyamok elcsúszhatnak. Egy átlagos fogyasztó azonban a svájci inflációs adatokat nem ismerhette. A III. r. alperes által viselt árfolyamkockázat felső határaként a devizakölcsönök törlesztési árfolyamának rögzítéséről és a lakóingatlanok kényszerértékesítésének rendjéről szóló 2011. évi LXXV. törvény 1. §-ának (2) bekezdésében meghatározott árfolyam (180 HUF/CHF) alapozta meg, mint amelyet a magyar jogalkotó alkalmas határértéknek tekintett.

[107] Az I. r. és II. r. alperesek a felepres által elkészített elszámolás körében a Pp. 139. §-a szerinti érdemi vitatást nem terjesztettek elő, mert egyrészt arra hivatkoztak, hogy minden tájékoztatást megkapott az adós, másrészt csupán az annuitás módszerére hivatkoztak, amelyet tényszerűen az elszámolás egyes tételeinek bemutatásával, megjelölésével nem terjesztettek elő. Mindazonáltal a Kúria fenti PK véleménye szerint a szerződés érvényesség nyilvánítása során az elszámolásban a felek jogalap nélküli gazdagodását és a jelentős egyensúlytalanságot kell kiküszöbölni, ebből következőleg ez nem jelenti a teljesen forintra fillérre történő elszámolást, hiszen az érvényessé nyilvánítással a bíróság a felek közötti jogviszonyt jelentős mértékben megváltoztatja.

[108] A felperes ilyen aktualizált elszámolást is csatolt, amelyben nem csak a folyósítási jutalék, hanem a kezelési költség tisztességtelenségét is feltételezve számolt: azaz azt úgy tekintette, hogy a III. r. alperesnek meg sem kellett volna fizetnie, az levonásra került. Tekintve, hogy a per további indokolatlan elhúzódáshoz vezetett volna az elszámolás ismételt elkészítése a bíróság szakkérdésnek nem tekinthető kérdésben a négy elemi matematikai művelet (összeadás, kivonás, szorzás, osztás) alkalmazásával kiszámolta ezen tisztességes kikötésből eredő fizetési kötelezettség összegét, a kölcsönszerződésben kikötött feltételek szerint. A III. r. aleprest ez az éves 8év elején fennálló tartozás alapján számolt) összeg havonta terhelte, azzal, hogy ha a minden hó 15-i esedékesség napja a kötelezettség napja munkaszüneti napra esik, akkor a következő munkanapon érvényes árfolyam az irányadó. Tekintve, hogy a DH1 tv. 3. § (1) bekezdése alapján az árfolyamrés tisztességtelen a DH1 tv. 3. § (2) bekezdése alapján helyébe az Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyamának alkalmazása lép, amely az alábbi elszámolás alapját képezte, az érvényessé nyilvánítás szerinti 180 CHF/Ft árfolyam korláttal. Az így kiszámolt összeg került ezen érvényessé nyilvánítási mód szerint kiszámolt tartozás összegéhez hozzáadásra, hiszen a felperesi elszámolás enélkül készült. tekintve, hogy a végrehajtási záradék már kiszámolt összegű kamatot is tartalmazott az érvénytelen kölcsönszerződés alapján kiszámolt tőketartozás után, az mellőzésre került, azzal, hogy a kamat a felszámított naptól kezdődően illeti meg a végrehajtást kérő I. r. alperest.

[109]

[110] Év:	tartozás jan. 1-én CHF-ben illetve annak 1/12-de	kezelési költség tartozás 1,8%-a	a MNB árfolyam, max. 180 CHF árfolyam plafon	esedékesség napján	évente fizetendő kezelési költség, illetve 1/12-de Ft
2007.01.	5385,26	96,93	156,3		15 150 Ft
2007.02.	5385,26	96,93	154,87		15 012 Ft
2007.03.	5385,26	96,93	152,53		14 785 Ft
2007.04.	5385,26	96,93	149,21		14 463 Ft
2007.05.	5385,26	96,93	150,62		14 600 Ft
2007.06.	5385,26	96,93	151,7		14 704 Ft
2007.07.	5385,26	96,93	148,16		14 361 Ft
2007.08.	5385,26	96,93	157,63		15 279 Ft
2007.09.	5385,26	96,93	155,06		15 030 Ft
2007.10.	5385,26	96,93	148,91		14 434 Ft
2007.11.	5385,26	96,93	154,74		14 999 Ft

2007.12	5385,26	96,93	151,76	14 710 Ft
2008.01.	5079,44	92,42	153,33	14 171 Ft
2008.02.	5079,44	92,42	163,13	15 076 Ft
2008.03.	5079,44	92,42	168,43	15 566 Ft
2008.04.	5079,44	92,42	159,29	14 722 Ft
2008.05	5079,44	92,42	153,6	14 196 Ft
2008.06.	5079,44	92,42	153,24	14 162 Ft
2008.07.	5079,44	92,42	143,57	13 269 Ft
2008.08.	5079,44	92,42	147,83	13 662 Ft
2008.09.	5079,44	92,42	151,65	14 015 Ft
2008.10.	5079,44	92,42	171,81	15 879 Ft
2008.11.	5079,44	92,42	176,92	16 351 Ft
2008.12.	5079,44	92,42	168,45	15 568 Ft
2009	56311,98	1 013,61	180	182 450 Ft
2010	52044,63	936,80	180	168 624 Ft
2011	46384,66	834,92	180	150 286 Ft
2012	40256,89	724,62	180	130 432 Ft
2013	37542,66	675,76	180	121 637 Ft
2014	35420,36	637,56	180	114 761 Ft
2015	32391,29	583,04	180	8 746 Ft
Összesen:				1 231 098 Ft
			Kiszámolt tartozás:	5 378 502 Ft
			további	

[111] A bíróság mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

[112] A bíróság rögzíti, hogy a BDT2015. 3361. számú eseti döntés szerint a semmisségi ok hivatalbóli észlelése nem azt jelenti, hogy a bíróság a jogvita tárgyát képező szerződés valamennyi rendelkezését hivatalból revízió alá veszi abból a szempontból, hogy nem észlel-e – a felek által hivatkozottakon túl – további semmisségi okokat. A semmisségi ok hivatalbóli észlelésének kötelezettsége azt jelenti, hogy a bíróságnak a tényállás részévé tett szerződési feltétel érvénytelenségét kell hivatalból észlelnie, ha az érvénytelenség a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítható. A felek rendelkezési jogából következően azonban nem terjesztheti a bíróság a vizsgálódását olyan szerződési feltételekre, amelyre a felek sem kifejezetten, sem nyilatkozataik tartalmát értelmezve nem hivatkoztak. Az EUB C-137/08 és a C-511/17 sz. ítéletében foglaltak szerint eljárva a bíróság a rendelkezésre álló peranyag alapján nem észlelt további semmisségi okot.

A végrehajtói díjigény és a perköltségről való rendelkezés indoka

[113] A bíróság a Pp. 370/A. § (5) bekezdése szerint benyújtott végrehajtói díjkimutatás alapulvételével a Pp. 370/A. § (6) bekezdése alapján a végrehajtási költségek viseléséről is

döntött. A bíróság 863.747 Ft behajtási jutalék iránti igényt – amelyet a felperes vitatott – nem találta alaposnak, mert a bírósági végrehajtói díjszabásról szóló 35/2015. (XI. 10.) IM rendelet (díjrendelet) 5. fejezte behajtási jutalékot említ, amely szóhasználatból és a díjrendelet 14. §-a alapján jutalék akkor jár, ha a végrehajtási eljárás részben vagy egészben eredményes. A végrehajtás tárgya pénzkövetelés, amely akkor lehet eredményes, ha a jogosult a követeléshez legalább részben hozzájut, azaz a végrehajtó a követelést behajtja: „behajtási jutalék”. A díjrendelet 15. §-a követelésből behajtott vagy megtérült összegtől függően határozza meg a behajtási jutalék százalékos mértékét, így ezen igénye a végrehajtónak nem alapos, hiszen a végrehajtásban semmilyen térülés nem volt.

- [114] A bíróság a Pp. 77. §-a és a 78. § (1)-(2) bekezdése folytán rendelkezett az egyes halmazatban álló kereseti kérelmek szerint a perköltség viseléséről a pernyertesség, pervesztesség arányában. A perköltséget a peres felek jogi képviselőinek a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés és a (2) bekezdés *a)* és *b)* pontja alapján számított, valamint a 4/A. §-a szerinti megbízási szerződésben kikötött munkadíj és áfa képezte, amely a végrehajtás megszüntetése és korlátozása iránti kereseti kérelem tekintetében az eljárás megindításakor fennálló teljes végrehajtási ügyérték, azaz a 16.630.073 Ft alapján számított bruttó 877.606 Ft munkadíj, illetve a 6%-os peres eljárás 997.804 Ft-os illetéke képezte. A második kereseti kérelem tekintetében, mivel annak értéke az egész szerződés érvénytelenségére vonatkozott a szerződés megkötésekor 167,98 svájci frank árfolyammal számított 69.471 folyósított svájci frank árfolyam szerint 11.669.738 Ft-os pertárgyérték alapján számított bruttó 698.617 Ft ügyvédi munkadíj képezte, valamint a pertárgyérték 6%-a szerinti 700.184 Ft illeték, míg a harmadik kereseti kérelem a zálogszerződés 3. pontjában kikötött szerződés érvénytelenségének tekintetében a fenti rendelet 3. § (3) bekezdése alapján mérlegeléssel 5 órában határozta meg a bíróság, amelynek bruttó ügyvédi munkadíja nettó 60.000 Ft, 10 munkaórával számolva, e körben pedig további illeték nem keletkezett, mert volt meghatározható pertárgyérték.
- [115] A felperes a teljes kölcsönszerződés, illetve a zálogszerződés 1. pontjának kikötése tekintetében teljes mértékben pernyertes lett, míg a végrehajtás megszüntetése nem vezetett eredményre, azonban annak korlátozása részben eredményre vezetett, a korlátozni kívánt összeghez képest az ítélet rendelkező részében meghatározott marasztalás közötti különbség 36%, így ilyen arányban lett pervesztes és ilyen arányban viselte ezen kereseti kérelem vonatkozásában a perköltséget. Mindezek alapján a végrehajtás megszüntetése iránti per tekintetében a részleges pernyertesség folytán a bruttó 567.068 Ft a felperes jogi képviselőjének díja, valamint a zálogszerződés érvénytelen kikötése folytán 76.200 Ft ügyvédi munkadíj és a teljes szerződés érvénytelensége tekintetében pedig 698.617 Ft illeti meg.
- [116] A felperes költségmentessége folytán a végrehajtás megszüntetése iránti kereseti kérelem 997.804 Ft-os illetékéből 359.209 Ft-ot lenne köteles viselni részleges pernyertessége folytán, amelyet az állam visel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése alapján, míg a fennmaradó 638.594 Ft-ot a pervesztes végrehajtást kérő I. r. alperes viseli, a zálogszerződés érvénytelenségének 21.000 Ft-os 350.000 Ft illeték alap alapján számított illetékét a pervesztes II. r. és III. r. alperesek viselik, míg a teljes szerződés érvénytelenségének 700.184 Ft illetékét szintén a pervesztes II. r. és III. r. alperesek egyetemlegesen viselik a Pp. 82. § (1) bekezdése alapján. A III. r. alperes perköltségre vonatkozó ellenkérelme nem megalapozott, mert a Pp. 80. § (1) bekezdésében foglalt feltételek nem állnak fenn, mert a perre okot adott, érdemi ellenkérelmet terjesztett elő, amelynek döntő hányada arra irányult, hogy mind a felperes végrehajtás megszüntetése, korlátozása és a szerződés érvénytelenségére vonatkozó

kereseti kérelmének elutasítására irányult, így a követelést az első tárgyaláson azonnal nem ismerte el, így mint pervesztes a perköltséget viselni köteles.

[117] A marasztalások teljesítési határideje a Pp. 217. § (1) bekezdésén alapul.

[118] A feljegyzett, állam által előlegezett illetéket a Kmr. 13. § (1) bekezdése alapján a felperes részleges pervesztessége ellenére sem viselte, míg a pervesztes alperesek Kmr. 13. § (2) bekezdése alapján voltak megfizetni kötelesek.

A perorvoslati tájékoztatás indokai

[119] Az ítélet elleni a Pp. 233. § (1) bekezdése alapján van helye, míg annak határideje a Pp. 234. § (1) bekezdésén alapul. A végrehajtási a végrehajtási költségek tekintetében a végrehajtó is fellebbezhet a Pp. 370/A. § (6) bekezdése alapján. A fellebbezési záradék és tájékoztatás a Pp. 220. § (3) bekezdése szerint történt, figyelemmel a 112/2021. (III. 6.) Korm. rendelet 27. § (1) bekezdésére.

Budapest, 2021. február 24.

dr. Oláh Péter Balázs s. k.,
bíró